

VSEM ČLANOM DELOVNE SKUPNOSTI, OBČANOM
OBČINE VRHNIKA IN POSLOVNIM PARTNERJEM
ČESTITAMO K PRAZNIKU 29. NOVEMBRU,
DNEVU REPUBLIKE

NAŠE DELO

GLASILO DELOVNE SKUPNOSTI LIKO VRHNIKA

LETO X

ŠTEVILKA 20

NOVEMBER 1975

Stabilizacijski ukrepi in rezultati v tekočem letu

Na začetku letošnjega leta ali točneje v mesecu februarju smo sprejeli ukrepe za stabilnejše gospodarjenje v podjetju. Ukrepi so bazirali na ugotovitvah, da proizvodnja ni bila zadovoljiva in prav tako ne prodaja, da je bil dotok surovin iznad normale, narasle so zaloge žaganega lesa in gotovih izdelkov. Iz tega izhajajo nevarnosti, da porastejo lastne zaloge in s tem zmanjšanje akumulativnosti, naraščanje vezave obratnih sredstev zaradi zaloga, zmanjšan dotok denarja kot posledica zmanjšane realizacije in še druge negativne posledice, ki te spremljajo.

Izvrševanje sprejetih ukrepov oziroma nalog naj bi zagotovilo boljše poslovanje podjetja in ga tako vključilo v vsejugoslovansko akcijo stabilizirati naše gospodarstvo.

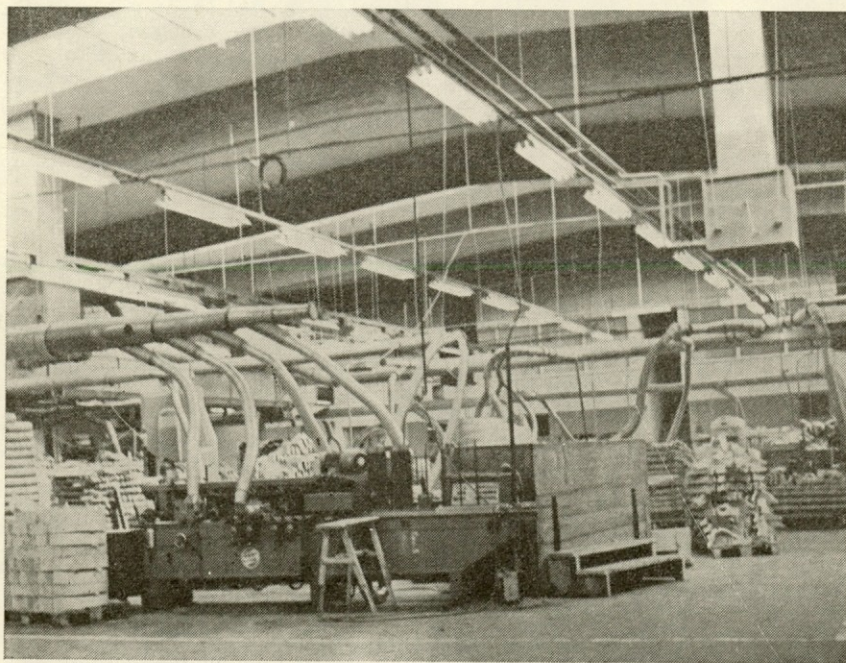
Ko danes analiziramo dosežene rezultate ugotavljamo, da nam je uspelo zadržati poslovne rezultate na zadovoljivem nivoju, če upoštevamo vse možne zunanje vplive na katere več ali manj ne moremo v dovoljni meri vplivati. Če je bil izvoz na začetku leta v nezavidljivem položaju nasproti možnostim prodaje na notranjem trgu, pa se sedaj stvari premikajo tako, da stagnira prodaja vseh vrst vrat, dočim so izvozne kapacitete z naročili pokrite. Glavna naloga na tem področju je sedaj, da naročila, ki jih imamo tudi realiziramo. Realizirati pa jih moramo v količini, kvaliteti in rokih, ki jih kupec zahteva oziroma za katere se dogovorimo. Neupoštevanje ali neizvrševanje pogodb ima lahko za posledico prekinitve poslov, saj je konkurenca na zuna-

njem trgu zelo močna, gospodarska stagnacija v svetu pa še vedno traja. Prav vsi delavci, ki delamo na tem področju tj. od delavcev v proizvodnji do onih v prodajni službi se morajo tega nenehno zavedati. Ne zanemarjamo dejstva, da se je zahtevnost kupcev znatno povečala od nas pa zahtevala, da smo se v mejah možnosti prilagajali tem zahtevam. Uvedli smo nekatere nove modele stolov in popestrili površinsko obdelavo z novimi pokrivnimi laki. Predvsem to zagotavlja sedaj večjo prodajo in možnosti obnove izvoz na nivo iz leta 1974. Problemi, ki izhajajo predvsem iz te pestrosti, posebno, še iz večkrat nekvalitetnih lakov pa bo treba uporno razreševati v sodelovanju z dobavitelji.

Z večjo pristojnostjo komercialnih delavcev naj bi zagotovili planirano prodajo na domačem trgu. Zaradi upada povpraševanja individualnih potrošnikov po vratih, je bila sprejeta smer dajnja prednosti gradbenim podjetjem. Zaradi tega se je ojačala montažna skupina tako za Slovenijo kot tudi za Srbijo, da je lahko zadovoljila tej povečani prodaji. Vhodna vrata, ki so prodajno vezana na trgovino so zahtevala pogostejših stikov s trgovsko mrežo in jih še zahtevajo.

Ukrep zmanjšati zaloge surovin oziroma polizdelkov naj bi omogočil izboljšanje likvidnosti in nadaljevanje začete investicijske izgradnje. Zmanjšanje je temeljilo na ustavitvi nakupa žaganega lesa in decimranih elementov, hlodovine pa samo toliko, da se zagotovi pokrivanje kapacitet žag. Zalode so bile zmanjšane, saj smo vse potrebe po bukovem žaganem lesu pokrivali iz lastnih zaloga.

Stagnacija na prodajnem trgu je imela za posledico umiritev na trgu surovin. To naj bi se odrazilo pri cenah. Zaradi tega je bil sprejet dogovor, da ostanejo cene hlodovini na nivoju 1974, kar smo pri nas dosledno izvajali. Zaostreno je bilo

Detajl iz stolarne na Verdu

30006001

klasiranje in s tem v zvezi poučeni delavci, ki delajo na tem področju. V kolikor smo hloodovino pripeljali iz oddaljenejših področij (Dolenjska, Hrvaška) je bila ta dražja zaradi večjih prevoznih stroškov.

Eden od stabilizacijskih ukrepov je tudi zadržati cene izdelkom na doseženem nivoju oziroma jih celo znižati. O tem se v zadnjem času veliko govori, saj gre pravzaprav za splošno jugoslovansko akcijo. Tako kot drugi se tudi mi vključujemo v to akcijo, ki pa ima posledice v zmanjšanju dohodka in ostanka dohodka povsod tam kjer zniževanje nastopa.

Pri nas se zniževanje odraža v povečevanju rabatov in marž. Pristojni samoupravni organi so določili višino takih znižanj in sicer v obsegu, ki zagotavlja konkurenčne cene glede na našo kvaliteto, da pa vendar še zagotavlja ustrezen dohodek. Ker gre za splošno akcijo zniževanja bi morali k njej prispevati še s tem, da dosežemo znižanje tudi pri naših dobaviteljih. Nekaj v tej smeri je bilo že napravljeno. Ceneje kupujemo decimirane elemente, nadalje lesenit, postavljene pa so že zahteve za vezane plošče in podboje. Poiskati pa bo treba še druge materiale, kjer se znižanje lahko zahteva.

Višina dohodka je tudi rezultat našega dela, oziroma štednje oziroma racionalnega ponašanja. Ali smo tu vse napravili. Podatki za prvo polletje so odkrili porazno stanje v izkoriščanju delovnega časa. Veliko število bolniških in drugih izostankov zmanjšuje storilnost in tako večja stroške. Ukrepiti v smeri izboljšanja se je začelo, treba pa bo sodelovanja vseh delavcev, da spravimo izostanke v normalne meje.

Analiza tehnologije tako v pogledu poteka proizvodnje kot v porabi

surovin in repromaterialov naj nadalje pokaže možnosti zniževanja stroškov in s tem zagotovitev primerne dohodka. To naj bi bila nadaljnja naloga, ki mora določiti konkretne ukrepe v teh stabilizacijskih naporih.

Finančno planiranje potrebnih sredstev naj bi zagotovilo potrebno solventnost oziroma sposobnost plačevanja naših dolgov. Tudi v našem podjetju so se na začetku leta začeli kazati znaki nelikvidnosti, ki je v jugoslovanskem gospodarstvu začel postajati ponoven problem. Ponoven pregled kupcev s katerimi delamo, doslednost pri izterjavi naj bi zagotovili še nadalje finančno čvrstost. Sistem izterjave, ki v našem podjetju traja že nekaj let, se je tudi to pot pokazal kot uspešen. Intenzivnost oziroma povečani obiski dolžnikom, so vedno pravočasno polnili naš žiro račun tako, da ni bilo problemov pri dvigavanju osebnih dohodkov. Tudi pri plačevanju dobaviteljem surovin.

V programu so bile navedene še druge naloge, ki predstavljajo določene akcije v celotnem poslovnem procesu. O vseh tu ne moremo govoriti. Povedati je treba le, da se nekatere bolj nekatere manj vestno opravljajo. Seveda bo potrebno ugotoviti razloge in pomanjkljivosti odpraviti. Menim, da je včasih premalo zavzetosti, da bi hitro rešili porajajoče se probleme. Izpeljava nalog je naša skupna stvar in mora biti v to akcijo zajet sleherni član kolektiva. Naloga družbeno političnih sil pa bi morala biti v večji meri kot doslej pojasnjevanje nujnosti in koristnosti realizacije programa in akcij, da bi bilo vključevanje zavestno, ker bomo le na ta način dosegli željene rezultate.

V. M.

pomembno. Z drugimi besedami — varovati moramo skupno imovino, saj s tem varujemo tudi lastno pa čeprav dostikrat le v posredni obliki. Nikakor ne bi smeli mimo manjših pa tudi večjih malomarnosti, ki so pri delu tako pogoste in se tedaj, ko jih opazimo opravičujemo z že znanimi gesli »saj se ni nič zgodilo« ali pa »saj se ne bo nič zgodilo«. Če bi ugotavljali kolikokrat se je zaradi takega opravičevanja zgodila nezgoda pri delu bi lahko ugotovili, da je le redka tista, ki se ni zgodila zaradi okvare, ki je bila posledica lahko miselnosti ali malomarnosti? Ali ste ob takem primeru kdaj razmišljali, kako ob pokvarjenem stroju nastaja škoda v obliki izpada proizvodnje, ki jo v posredni obliki plačujemo mi vsi. Le redko se ob takih primerih dogodi, da bi se vprašali, kdo je za to kriv pa ne zaradi tega, da bi ga za vsako ceno morali kaznovati saj bi že s primerno poučitevijo največkrat lahko preprečili ponovne okvare strojev in naprav. Ne redko se dogaja, da sicer vemo za krivca in kar po nekakšnem pravilu skušamo krivdo čimbolj omiliti ali pa jo celo prikriti. Zopet se postavlja vprašanje ali je to v korist varovanja združenega in lastnega premoženja, da ne omenjamo da je zaradi takega odnosa lanko ogroženo celo življenje ljudi. Kolikokrat srečamo posameznike, ki na primer: kadijo na mestu kjer je prepovedano, da tam odvržejo tudi ogorek ne da bi pri tem pomislili, da to dejanje lahko v trenutku spremeni delovne prostore in naprave v pogorišče in podobno. Takih malomarnosti je vse preveč, zato je tudi vse več okvar neugod pri delu večjih stroškov poslovanja itd. Zaradi tega smo sprejeli tudi pravilnik o družbeni samozaščiti, ki določa ukrepe, ki naj bi zagotovili varnejše delo in življenje v delovni organizaciji. O omenjenem pravilniku smo razpravljali na zborih delavcev, in na samoupravnih organih pri čemer smo opozorili, da smo ga vsi dolžni spoštovati in da v primeru nespoštovanja kot posledice očitne malomarnosti zadene vsakogar tudi posledica, ker s takim ravnanjem napravi težjo kršitev delovnih obveznosti, saj je bilo vendar ogroženo naše skupno premoženje. Pravilnik nadalje nalaga tudi obveznost vsakomur v delovni organizaciji, da redno poroča o vseh nenavadnih dogodkih, pa naj gre za okvaro strojev, naprav, ali pa za drugačne dogodke, ki pomenijo odstopanje od normalnega dela in življenja v kolektivu. O vseh takih dogodkih, pa naj bo izguba delovnih pripomočkov, dokumentov, izginotje osebnih predmetov ipd. je vsak delavec dolžan brez odlašanja obvestiti svojega nadrejenega vodjo, ta pa je dolžan primerno ukrepati, da se odvrne škoda ali prepreči še večja škoda, ter da se najde tudi oseba, ki

POMEN DRUŽBENE SAMOZAŠČITE

Prav je da že v začetku povemo, da družbena samozaščita ni nekaj novega niti posledica kakšnih izjemnih dogodkov, ki bi se dogodili v zadnjem času ampak je to stalna oblika varovanja družbenega premoženja kakor tudi varovanja osebnega premoženja. Ta je bila v taki ali drugačni obliki prisotna povsod tam, kjer je ob istem času na relativno omejenem prostoru zbrano večje število ljudi. Pogosto se dogaja, da niti ne opazimo pojavov, ki se dogajajo okrog nas, ker so po svoji pogostosti skoraj sestavni del našega življenja in dela. Opazi-

mo jih šele tedaj, ko prerastejo v očitno odstopanje od splošno znanih norm ponašanja ali pa je zaradi njih prišlo do neke posledice. Na take pojave pa je potrebno opozoriti predvsem zato, da smo na njih pozorni, da jih odklanjamo in da odvrnemo posledice, ki bi utegnile nastati. Žal pa moramo priznati, da posledice tudi nastajajo ne redko s pojavom materialnih stroškov, ki bremenijo delovno organizacijo pa tudi posameznika. Zavedati se moramo, da dnevno preživimo eno tretjino časa v okolju, ki je za skupnost in posameznika še kako

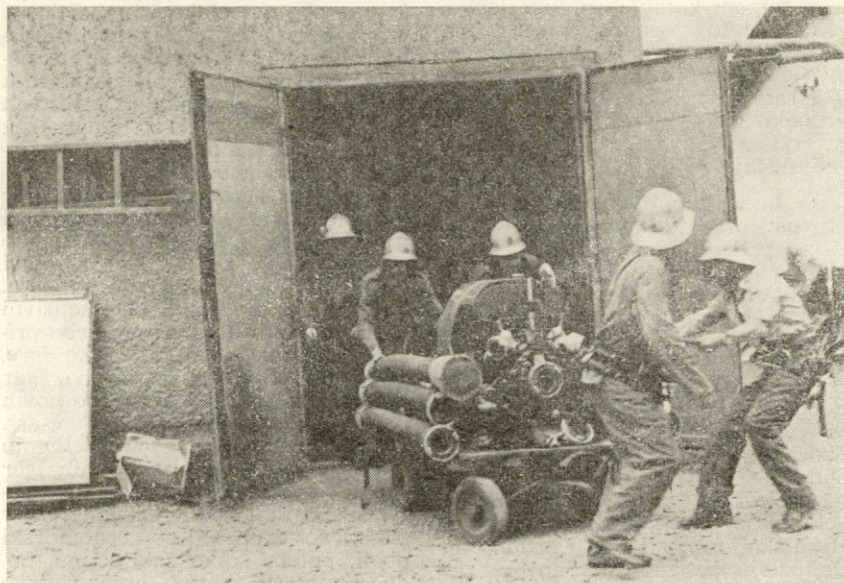
je odgovorna, da je do takega dogodka prišlo. Prvi neposredni vodja, ki je za dogodek zvedel je dolžan o tem obvestiti in sicer če gre za telesno poškodbo delavca ustrezno

zdravstveno ustanovo, če gre za dejanja, ki imajo obeležje kaznivega dejanja, na primer tatvina, namerno poškodovanje stvari, postajo milice, pri požaru pa, čeprav začetnih,

gasilce in postajo milice. Razumljivo je, da je o vseh teh dogodkih potrebno brez odlašanja obvestiti šefa delovne enote, ta pa direktorja oziroma delavca, ki ga zamenjuje. Žal pa ugotavljamo, da se vse pre pogosto dogaja, da prav to obveščanje ni urejeno, saj so neredki primeri, da je o nenavadnih dogodkih v tovarni vodilni delavec ali celo direktor obveščen prej od ljudi izven delovne organizacije, kot pa od svojih sodelavcev. Obveščanje se torej opravi ustno takoj za tem pa se mora sestaviti zapisnik oziroma pismo poročilo. To poročilo se dostavi direktorju ali drugemu delavcu, če ga v njegovi odsotnosti nadomešča. Nespoštovanje obveščanja predstavlja težjo kršitev delovnih obveznosti v določenih primerih pa celo kaznivo dejanje. Menimo torej, da je spoštovanje zahtev družbene samozaščite v interesu nas vseh, ker le tako lahko izvajamo tudi z ustavo sprejeto načelo varovanja družbene in osebne imovine.

Pravilnik o družbeni samozaščiti, ki smo ga sprejeli bomo obravnavali v naslednjih številkah NAŠE DELO, s konkretnimi primeri nalog družbene samozaščite.

E. M.

Pri vajah gasilska ekipa CZ — hiti na kraj požara

Stanje na domačem trgu in storjeni ter predvideni ukrepi za povečanje prodaje

V letu 1975 so se na trgu dogodile spremembe, ki v marsičem spreminjajo dosednji način poslovanja. Predvsem gre za zmanjšanje povpraševanja, vsaj v primerjavi z obdobjem leta 1974. Te pojave srečujemo na vsakem koraku, tako ni izjema niti prodajna služba »Liko« Vrhnika, ki se na tržišču srečuje s podobnimi problemi kot ostali proizvajalci tovrstnega blaga. Z ozirom na to, da proizvajamo za domači trg pretežno stavbno pohištvo je za nas najvažnejše, v kakšnem stanju je perspektivna gradnja, predvsem stanovanjskih objektov. Z ozirom na gospodarsko stanje zadnjih dveh let ni težko opaziti, da je pretirana stopnja inflacije porušila marsikateri predviden ali že izdelan načrt. V splošnem je gradnja stanovanj v upadanju, predvsem, če to primerjamo s planirano stanovanjsko gradnjo za leto 1975. Ko analiziramo padec teh gradenj ugotavljamo, da je padec na področju družbene gradnje mnogo manjši, da pa je padec individualne gradnje občuten. Iz tega sledi, da je najbolj prizadeta prodaja tistih izdelkov, ki so namenjeni neposredno potrošniku, to je individualnemu prodajalcu stanovanja. Če pa upoštevamo še, da je

TOZD, od katerih ena proizvaja notranja, druga pa vhodna in garažna vrata, nam je takoj jasno, da je ob taki situaciji še posebej prizadeta TOZD Parketarna Verd, ki proizvaja vhodna in garažna vrata, ki se relativno najmočneje rabijo prav v individualni stanovanjski gradnji.

Perspektiva bodočega obdobja je precej nejasna. Pri zbiranju podatkov naletimo pogosto na dejstvo, da so zbrani podatki močno različni. Zato so odločitve na osnovi zbranih podatkov nesigurne in je predvidevanje oziroma konkretno odločanje o bodoči poslovni politiki toliko težje. V glavnem pa je gotovo eno, da so skladišča trgovskih podjetij res precej založena in da trgovina ni v stanju naročati ali odpoklicavati novih količin, dokler nima zagotovljene lastne prodaje in prostorov v skladišču za vskladiščenje novo naročenega blaga. Iz tega izhaja največja negotovost bodoče sezone, ker imamo v glavnem od trgovine le toliko sigurnih obljub, da bodo naše izdelke naročili takoj, ko bo to mogoče. To pa »Liko« Vrhnika kot proizvajalca ne zadovoljuje. Na taki osnovi ni mogoče izdelati čvrstih programov proizvodnje in prodaje za v bodoče, kar pa je nujen

pogoj normalnega poslovanja. Ne koliko lažje je pri prodaji gradbeni operativi, ker je stanje na tem področju toliko enostavnejše, da se stavbno pohištvo naroča vzporedno s planom gradnje objektov, za katere je le-to namenjeno. Ker gradnja takega objekta traja daljši čas, je tudi priprava proizvodnje za te objekte vsaj časovno sigurnejša in lažja, ter so celo eventualno potrebne spremembe v odnosu na postavljeni rok odpreme možne. Poznamo pa težave v poslovanju z gradbenimi podjetji. To so na primer: daljše časovne izgotovitve objektov in s tem možnosti končnega obračuna, možnost poškodovanja izdelkov, zadrževanje depozitov, varščina ipd., problematika zbiranja podatkov vseljenih strank, ki morajo podpisati izjavo, da so na vgrajenem pohištvu odpravljene vse eventualne napake, kar je šele osnova za izstavitve končne situacije, nakar se šele postavi zahteva po dokončni finančni likvidaciji.

K problematiki prodaje moramo k opisani poslabšani prodajni situaciji dodati še razvoji rastoče kapacitete za proizvodnjo stavbnega pohištva, ki so v Sloveniji v precejšnji

meri ali pa celo v celoti izraziti. Vedeti je treba, da se predvideva do 1. 1980 v Sloveniji taka gradnja kapacitet, da bo možno izdelati cca 4 milijone odprtín, to je približno 2 milijona vrat in 2 milijona oken. Če ta podatek primerjamo z letom 1973, ko je celotna Jugoslavija proizvedla cca 1.200.000 kosov vrat lahko ugotovimo, da bi morala stanovanjska gradnja neprimerno močnejše rasti kot je bila predvidena, kaj šele v primerjavi z dejanskim porastom. Del opisanih kapacitet je že zgrajenih. Trenutno vse ne proizvajajo v polnem obsegu, delno zaradi uvažanja nove proizvodnje, delno zaradi poslabšanja tržnih razmer in problematičnosti plasmaja. Po poznanih podatkih predvidevajo vsi večji slovenski proizvajalci stavbnega pohištva v obdobju 1976—1980 svoje kapacitete povečati. Tako znašajo indeksi povečanja proizvodnih kapacitet (po podatkih, zbranih pri »LES« Ljubljana) za obdobje 1975—1980 za vrtna krila 161, za podboje 230, za vhodna 138, za garažna vrata 328, za okna in balkonska vrata 187, za okenska senčila 270 %. Iz tega je razvidno, da je treba celo ob eventualni realizaciji planov kapacitet za stavbno pohištvo računati z resnimi težavami ob plasmaju tolikšnih količin.

Rešitev tega problema je izključno možna samo v dveh smereh:

— utrditev lastne pozicije na prodajnem trgu Jugoslavije tako močno, da bo plasma izdelkov »Liko« Vrhnika zagotovljen — seveda na račun ostalih proizvajalcev,

— razliko plasirati na tuje tržišče in kot tretja možnost preprečitve gradnje nesmiselnih kapacitet, vendar je treba pripomniti, da je minimalna, kadar se pojavi proizvajalec, ki želi razširiti ali na novo zgraditi dodatne kapacitete in ima za to investicijo lastna sredstva. Vplivajo pa lahko banke ob dodeljevanju investicijskih kreditov in Gospodarska zbornica s svojimi organi, ki naj bi vsako vlogo po razširitvi tovrstnih kapacitet ocenila kot nepotrebno, to je, poskušala preusmeriti na področje, kjer teh kapacitet ni in nam to stanje diktira nujnost po uvozu nekega blaga, kar je v dani situaciji največkrat dvojna škoda.

Da bi nakazane težave čim enostavneje prebrodili je potrebno ukreni-

ti vse, kar lahko pomaga k umiritvi težkega stanja. V ta namen pripravljamo dopolnitev organizacije prodajne službe. Poskušamo intenzivneje prodirati na zunanji trg. Ugotavljamo, da smo navzoči na celotnem tržnem kompleksu Jugoslavije, vendar gotova področja niso bila intenzivno obdelana, zato obstoja opravičilo, ker je bilo doslej možno plasirati proizvedeno količino na obdelanem kompleksu jugoslovanskega tržišča, kar pa v bodoče ne bo več slučaj.

Da bi odpravili nastale pomanjkljivosti predvidevamo razširiti prodajno področje na območjih, ki niso bila zadovoljivo obdelana, na obdelanih področjih pa pojačati prodajne moči. Tako je potrebno povečati število zaposlenih v neposredni prodaji v sami prodajni službi »Liko«, zadolžiti v predstavništvu Beograd delavca, ki bo skrbel samo za prodajo trgovskim podjetjem, dodeliti pomoč predstavniku v Skopju v obliki dodatnega delavca na delovnem mestu »montaža in delo s kooperanti«, za področje dela Hrvatske, to je Like, Korduna in Dalmacije pa zaposliti novega delavca kot zastopnika »Liko« Vrhnika. Menimo, da smo že našli delavca s primernim profilom, s katerim že vodimo razgovore in upamo, da bomo njegovo definitivno odločitev, da se zaposli pri »Liko« Vrhnika dobili že v mesecu novembru.

Taka dopolnitev prodajne službe bi zadostovala z ozirom na trenutne potrebe. Ker pa bo v letu 1976 stekla nova proizvodnja tovarne sobnih vrat, bo za novo nastalo vprašanje potrebno komercialno poslovanje temeljito proučiti in zagotoviti tako organizacijo, ki bo zmogla v novih težjih tržnih pogojih prodati celotno proizvedeno količino.

Da bi razbremenili prodajo na domačem trgu, poskušamo del proizvodov plasirati na nova tržišča. Ugotavljamo, da je zahodni trg močno zasičen in zaradi tega skoraj nesprejemljiv, tako po cenovnih ponudbah kot po kvalitetnih zahtevah. Tako nam ostane praktično le prodiranje na tržišče tretjega sveta in na vzhod. V obeh primerih so napravljeni prvi koraki, od katerih smemo pričakovati neke uspehe.

P. D.

pojme dovolj kvalitetni in izredno sprejemljivi, vendar moramo upoštevati, da sam obiskovalec ne more odločati o nakupu.

Razstava je bila solidno organizirana, razstavljeni eksponati lepi, kvalitetni in učinkoviti. Iz druge strani nam podatki, ki smo jih imeli priliko zbrati povedo, da je potreba po tovrstnem blagu na trgu Sovjetske zveze velika. Po trditvah njihovih ljudi zgradi SZ letno okrog 9 milijonov stanovanj. Kvaliteta letih je izpod našega poprečnega nivoja. Imeli smo priliko videti več hotelskih enot visoke kategorije, ki pa kvalitetno nikakor ne dosega našega poprečja. Zato so o razstavi bila izražena le najboljše mnenja. K splošnim potrebam po intenzivni gradnji stanovanj v SZ je treba prišteti še naslednje Olimpijske igre, ki se bodo vršile v Moskvi, kar predstavlja veliko potrebo po novih objektih, ki jih normalno vsaka država — gostiteljica ob prevzemu obveznosti za organizacijo teh iger sproti zgradi. Ocenjeno pomeni potreba po hotelskih kapacitetah v turistične namene ob čnomorski obali, potem lahko zaključimo, bodoče potrebe brez stanovanjske gradnje cca 32.000—35.000 posteljnih enot z vsemi potrebnimi vzporednimi objekti. Te potrebe niso majhne niti za državo kot je SZ. Vedeti pa moramo, da nismo kandidati za sodelovanje pri taki gradnji samo Jugoslovani, temveč da nastopa dovolj široka svetovna operativna, ki pa je lahko seveda močno konkurenčna.

Z ozirom, da je s SZ možen samo klirinski obračun blagovne menjave, so taki posli v glavnem počasnejši, zahtevajo določeno obdobje in predpriprave in angažiranje določenih državnih institucij kot so Sekretariat za zunanjo trgovino, Gospodarska zbornica itd. Običajno je možno blago prodati s klirinskega področja samo na osnovi t. i. blagovne liste, to pomeni, da se je potrebno predhodno dogovoriti na zveznem nivoju o količini in vrednosti blaga, ki ga obe državi ponujata oziroma sta pripravljeni za prodano blago prevzeti drugo v isti vrednosti. Tu običajno že nastopijo težave, ker se lahko zgodi, da ni odgovarjajočega blaga, ki ga želimo kupiti za blago, ki ga ponujamo. Kar se tiče stanja saldov blagovne menjave, je v odnosu s SZ pozitiven.

Vzporedno z opisano akcijo teče tudi akcija večine jugoslovanskih proizvajalcev stavbnega pohištva, da bi v primeru slučajnega uspeha plasmana stavbnega pohištva v SZ sodelovali vsi proizvajalci v neki organizirani obliki. Na sestanku pri PZ »Les« je bilo dogovorjeno, da se postavi odbor, ki bo vodil delo okrog razdelitve eventualnega kontingenta.

Ker razstava v Kijevu še traja in ker se v planskih forumih gospodarstva SZ šele razpravlja o planu za leto 1976 ni pričakovati, da bi do-

Naše perspektive na vshodnem tržišču

V septembru in oktobru smo sodelovali na sejmu gradbeništva v Moskvi in Kijevu. Stroški razstave niso bili majhni, vendar menimo, da jih je bilo potrebno žrtvovati, da bi se vključili v akcijo razširitve tržnega področja. Da ne bi na novem

tržišču doživljali starih pripomb, da smo v asortimanu nekompletni, smo v akcijo vključili »Hojo« Ljubljana, ki je ob naših vratih nastopala z okni in balkonskimi vrati. Po oceni samih obiskovalcev lahko trdimo, da so izdelki za njihove razmere in

bili definitiven odgovor na naše želje takoj. Menimo, da obstoja neka verjetnost, ter da je akcija upravičena in da je potrebno v tej smeri še nadaljnje vlaganje naporov, da ne bi izgubili možnosti ali zamudili priložnosti plasmaja naših izdelkov na to področje.

Ker se je pojavila priložnost, da poskušamo prodreti z našimi izdelki stavbnega pohištva še na druga področja, se udeležujemo po sklepu odbora za proizvodnjo in razvoj tudi sejma v Kairu. Vemo, da je to področje trenutno zelo zanimivo iz več razlogov. Države so slabo ali komaj srednje razvite, se pravi, potrebe so velike in rastejo, finančno pa ne sodijo med najrevnejše, ker jim je situacija okrog naftnih zapletov dala možnost, da si oskrbijo potrebna sredstva za razvoj. Če upoštevava-

mo še, da so politični in drugi odnosi Jugoslavije z arabskimi državami ugodni menimo, da je potrebno tudi na tem področju vložiti potrebne napore. Razmišljamo tudi, da bi se priključili k postavitvi delegata v okviru »Unilesa« pri poslovni Ljubljanske banke v Beyrutu. Možnost obstoja in v primeru, da najdemo primeren profil delavca za tako delovno mesto mislim, da bi uspeh ne smel izostati. Poudarjam, da vsaka taka akcija zahteva neke začetne stroške in da je do gotove mere rizično. Treba pa je takoj dodati, da v obdobju, v katerem živimo popolnoma sigurnih poslov ni več in da se bo z različnimi posegi treba strinjati, dokler se poslovno življenje v najširšem smislu ne izboljša ali uredi na stopnji, ki smo jo doživljali pred letom 1975.

P. D.

vost v naši proizvodnji je do neke mere zmanjšal količine, čeprav je po drugi strani vrednost teh artiklov znatno višja.

Vso pozornost bo potrebno posvetiti programu za prihodnje obdobje in vzporedno z vključevanjem novih tipov v proizvodnjo izvajati potrebne posege v tehnologiji. Nemogoče je vztrajati pri vtečenih dosežkih tehnologiji ter obenem izboljševati program oziroma stremeti za novimi izdelki, ki naj bi predstavljali napredek tako v tehničnem kot tudi v komercialnem pogledu. Nujni so napor s strani proizvodnje, da se prilagodi v okviru svojih zmognosti zahtevam tržišča ter da so potrebe naših kupcev zadovoljijo.

Ne smemo si predstavljati, da je krizno obdobje za nami, kajti naša situacija v izvozu je v tesni povezavi s splošnimi gospodarskimi gibanji v svetu za katere pa vemo, da se še niso stabilizirali.

Upoštevati moramo, da smo vistem času sprejeli tudi nekaj naročil, katera nam danes povzročajo manjše težave, jasno pa je, da moramo sprejete obveze spoštovati in izvršiti.

O. P.

Stanje in perspektive izvoza

Naš izvoz je v prvem polletju letos doživel hudo krizo. Naročil ni bilo niti za polovico razpoložljivih kapacitet, kupci so nam stornirali že s pogodbo dogovorjene posle, nekateri so naročevali samo minimalne količine in to s takojšnjimi roki odpreme, bili so pa tudi primeri, ko so posli popolnoma zamrli. V takšnem položaju smo iskali izhode na razne načine, predvsem pa s pridobivanjem novih kupcev na evropskem ter tudi na domačem tržišču. V proizvodnji se je uspešno izdelalo več novih vzorcev in nekateri so prišli tudi v serijsko proizvodnjo.

Poleti je končno prišlo do povečanja dotoka naročil in danes lahko rečemo, da se je stanje popravilo, zaloge so se zmanjšale, povpraševanje je naraslo ter pri nekaterih artiklih celo preseglo naše kapacitete. Naš problem je sedaj padec proizvodnje, ki je nastal v kriznem obdobju in se sedaj to stanje zelo počasi izboljšuje. Res je, da se je struktura v obeh mizarnah spremenila, v proizvodnji je več novih artiklov, tako bo verdska mizarna imela letos v proizvodnji 18 različnih tipov, borovniška pa 14. Tudi barvni program, ki predstavlja no-

Surovine in repromaterial

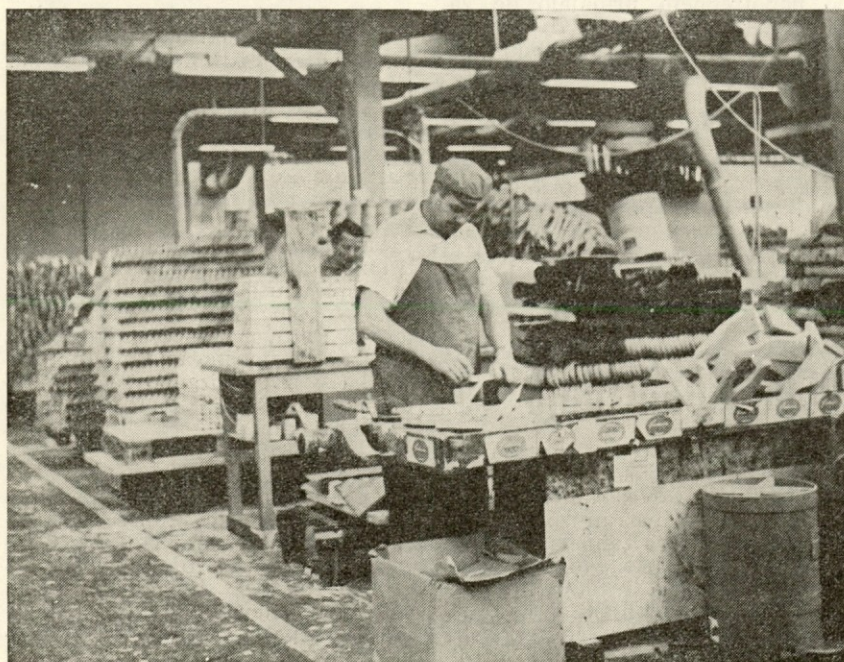
Nabava surovin je v letošnjem letu nekoliko lažja, kakor je bila v prejšnjih letih.

Kljub temu, da smo na deficitarnem področju nam, je uspelo nabaviti do sedaj dovolj hlodovine iglavcev in listavcev. Preko polovico planske količine nabavljamo iz drugih področij.

Na tujih področjih uspevamo le zaradi tega, ker redno plačujemo, za kar se tudi domače gozdno gospodarstvo ne more pritoževati. Cene se pa niso bistveno spremenile od lanskoletnih.

Bukove vezane plošče nabavljamo pri starih dobaviteljih in to v Vrgin mostu in Bjelovaru. Kvaliteta je letos nekoliko boljša, kakor je bila lansko leto vendar še ni povsem zadovoljiva in se pojavi tu pa tam kašna reklamacija. Cene so iste kakršne so bile v drugi polovici lanskega leta. Poudariti moramo, da proizvajalci vezanih plošč še nimajo težav s prodajo.

Oplemenjene vezane plošče pa kupujemo v »JAVOR« Pivka, razen spomladi, ko smo bili primorani eno naročilo realizirati v »Jadar« Zvornik, ker nas v »Javorju« niso mogli zadovoljiti. Za lesenit bi lahko rekli, da ga nabavljamo izključno pri »Kopaoniku« Kuršumlija. To

Sodelavec Janez SELJAK na svojem delovnem mestu v TOZD Parketarna Verd

je bil edini proizvajalec lesonita, ki nam je bil pripravljen pošiljati lesonit tudi v času, ko bi ga lahko prodajali v izvoz po večji ceni. Nekaj manjših količin pa nam je dobavila tudi Ilirska Bistrica. Cena pri lesonitu pa je nekaj večja kakor je bila v lanskem letu.

V letošnjem letu nismo kupovali bukovega žaganega lesa in decimiranih elementov, saj smo imeli doma dovolj velike zaloge.

Zadnje čase pa se že pojavljajo potrebe tudi po bukovih decimira-

dejal, glede na lesno industrijo. In zaloge izdelkov v lesni industriji, da je vsega materiala dovolj in da vsi ponujajo svoje izdelke. Vendar temu ni tako in je za razne materiale večje povpraševanje kot ponudba.

Pri uvozu pa je zadnje čase še težje. Zahtevajo dodatne evidence in izjave o zalogah. Za precej materialov se zahtevajo dovoljenja od zveznega sekretariata za zunanjo trgovino, kar je zamudno in v nekaterih primerih celo neizvedljivo. Pri materialih, ki jih nabavljamo iz uvo-

lastna in svetovna gibanja ni rožnato.

Ob času, ko je CK sprejel povedane zaključke za akcijo, so bili rezultati tudi pri nas zelo ugodni, saj sta oba TOZD dosegala lepe rezultate in to predvsem v izvozu. Seveda pa nas to ni uspavalo, saj smo ugotovili, da nastaja na zapadu določena recesija, zlasti s tem, ako so bila naročila inozemskih kupcev v upadanju. Tudi obisk v Ameriki nas je prepričal, da bo izvoz v letu 1975 manjši.

Ko smo načrtovali proizvodnjo za leto 1975 smo bili v začetku optimisti, vendar smo morali svoje mnenje pozneje spremeniti, zato smo plan popravili (rebalans).

Seveda, to ni bilo lahko, saj smo morali za zamenjavo manjšega izvoza najti protiutež na notranjem tržišču. Parketarna je zelo znižala proizvodnjo sedežnega pohištva in povečala proizvodnjo vrat. Premiki niso bili enostavni, zaradi negotovosti pa je začela odhajati delovna sila.

Isto se je dogajalo tudi v Borovnici, zlasti ob času, ko se je začel uvajati drugi program.

Že v začetku nam je bilo jasno, da bodo, zato učinki slabši, posebno ker so začele cene izvoznih izdelkov padati.

Da je to res nam kaže obračun celotnega dohodka za III. tromesečje tega leta.

TOVARNA VRAT BOROVNICA

TOZD presega plan realizacije za 0,6 %, materialni stroški, ki so najvišja postavka stroškov pa so za 7,6 % nižji od planiranih. Kljub temu, da so stroški režije 7,3 % vzdrževanje 14 %, amortizacija pa kar 85 % nad planom so vsi stroški še vedno 5,1 % izpod plana. Posledica tega je, da je dohodek 20 % večji od planiranega, čisti dohodek pa kar 49 % večji. Rezultati torej kažejo, da smo predvidevali večje stroške.

Če primerjamo obračunske podatke istega obdobja leta 1974 in 1975 pa vidimo, da smo prekoračili prav vse elemente iz dohodka. Tako je realizacija za 12 % večja, družbeni proizvod za 12 %, dohodek za 11 %, ostanek dohodka pa za 17 %. Ker je stopnja uspeha enaka stopnji iz leta 1974, menimo, da smo tudi to leto v Bvrovnici uspešno poslovali, posebno če upoštevamo, da ima mizarska v izvozu izgubo za 1.519.317 din, kar znaša 7,5 % na realizacijo 19.801.851 din.

PARKETARNA VERD

To našo TOZD je izvoz še bolj prizadel kakor Tovarno vrat. Ta namreč izvažala 60 % svoje realizacije.

Cela TOZD je dosegla letni plan s 94 % upoštevajoč interno realizacijo, stroške s 96 %, dočim je ostanek dohodka 116 % nad planom, kajti za leto 1975 smo planirali izgubo v višini 76.325 din. Dejansko je TOZD ustvaril 1.251.395 din ostanka

Detajl iz TOZD Borovnica

nih elementih in žaganem lesu, kar je vezano na večja naročila za izvoz in s tem v zvezi z večjo proizvodnjo.

Cene so od lanskoletnih nekoliko nižje, vendar se bojimo, da bo situacija na trgu kmalu vzbudila apetit po ponovnem dvigovanju cen, kar pa ne bomo smeli dovoliti brez predhodnih analiz glede na prodajne cene naših izdelkov.

Pri nabavi repromateriala so stalne težave. Vedno nekatere materiale iščemo, nekatere pa dobavljamo celo z zamudo. Prenekateri bi

za bomo morali pregledati vse možnosti zamenjave z domačimi, ostale pa pravočasno naročiti, da ne bo po nepotrebnem prihajalo do zastojev v proizvodnji.

V zvezi s tem je potrebno tudi plan materialov za leto 1976 pripraviti bolj življenjsko in natančno.

Program za nabavo surovin za prihodnje leto pripravljamo v zvezi s planom za leto 1976.

Nabava surovin bo v prihodnjem letu predvideno potekala v okviru letošnje, pri nabavi repromateriala pa predvidevamo že večje težave, kot so v letošnjem letu. J. P.

Devetmesečno finančno poslovanje

Decembra lanskega leta smo v našem časopisu objavili rezultate poslovanja za lanskoletno devetmesečno poslovanje. Letos že mesec dni prej objavljamo rezultate za letošnje devetmesečno poslovanje.

Lansko leto smo obravnavali rezultate skozi sklepe predsedstva CK ZKS 8. in 9. seje na katerih so bili sprejeti določeni zaključki in sklepi, zlasti pa naloge za povečano proizvodnjo, večjo produktivnost dela in dohodek, za nižje stroške po-

našem gospodarstvu z ozirom na slovanja, večjo delovno disciplino in smotrnejše zaposlovanje.

Tudi izvoz in uvoz ni izostal, zato je bila postavljena zahteva, da se je treba čim bolj vključiti v mednarodno delitev dela in tudi zmanjšati uvoz. Na obeh sejah CK je bila kritizirana prekomerna investicijska potrošnja in sprejeti sklepi za utrditev osebnih odgovornosti.

Ti zaključki niso bili enkratni in so aktualni, zlasti sedaj, ko stanje v

dohodka, potem, ko je že pokrtil izgubo stolarnar pri realizaciji izvoza. Ta izguba znaša dejansko 2.757.395 din in je za polovico manjša od planirane, ki znaša 5.640.489 din.

Kar velja za Borovnico, velja tudi za Verd tj. da smo se pri planiranju preveč zanašali na inflacijo, računali na večje stroške in si zato splanirali izgubo.

Letošnji uspehi in neuspehi so zopet pokazali dobre in slabe strani v naših predvidevanjih. Z še boljše organizacijo, disciplino, večanjem proizvodnje in večanjem izvoza bomo prav gotovo dosegli še boljše rezultate, za kar nas zavezujejo tudi stališča in smernice ZK, ki so uvodoma navedene.

RAZDELITEV DOHODKA PO OBRAČUNU ZA III. TROMESEČJE 1975/1974

	Tovarna vrat			Parketarna Verd			Skupne službe		
	1974	1975	Indeks	1974	1975	Indeks	1974	1975	Indeks
Realizacija	78.962	88.308	112	63.108	54.335	86	7.389	8.958	121
Izredni dohodek	1.421	3.527	248	347	1.087	313	97	57	59
Celotni dohodek	80.383	91.835	114	63.455	55.422	87	7.486	9.015	120
Materialni stroški	53.759	58.311	108	34.987	32.707	93	4.902	5.848	119
Izredni stroški	1.043	4.762	456	262	1.314	501	21	57	271
Družbeni proizvod	25.581	28.762	112	28.206	21.401	76	2.563	3.110	121
Amortizacija	2.455	3.104	127	3.524	2.998	85	63	67	106
Dohodek	23.136	25.658	111	24.682	18.403	74	2.500	3.043	122
Za OD	12.074	13.634	113	11.789	11.760	100	2.216	2.712	122
Za pogodb. obveznosti	1.356	1.753	129	3.413	2.768	81	50	67	134
Za zakon. obveznosti	2.904	2.283	78	1.839	1.882	100	234	264	113
Ostanek dohodka	6.802	7.988	117	7.641	1.993	26	—	—	—

Investicijska politika in problematika z izhodiščem iz finančnih možnosti

Ko smo julija meseca obravnavali periodični obračun za I. polletje t. l. smo obrazložili tudi investicijsko problematiko, zlasti pa rekonstrukcijo vratarne v Borovnici z gledišča finančnega stanja in pokritja investicije s sredstvi.

Takrat smo tudi povedali, da ne dajemo obračune le zato, da bi pred zunanjim svetom opravičevali tako velika vlaganja, temveč, da si nalijemo čistega vina in se seznanimo z vsemi težavami in problemi, zlasti s problemom finančnega pokritja.

Znano nam je, kako v zadnjem času družbeni dejavniki gledajo na investicijsko potrošnjo. Proti investicijam so naperjeni številni ukrepi in to zlasti proti tistim, ki niso finančno pokrite in tistim, ki večajo že dosedaj prevelike kapacitete v določenih panogah gospodarstva. Taka investicijska potrošnja kakor je bila v zadnjem obdobju veča splošno nesigurnost na tržišču dobrin. Zaradi pomanjkanja materialov je inflacija vedno večja, podražitve so na dnevnem redu, posledica pa je pomanjkanje finančnih sredstev za redno poslovanje gospodarstva.

Edino strogi ukrepi na tem področju so lahko prinesli zboljšanje, škoda je le, da jih sprejemamo vedno zelo pozno in ponavadi takrat, ko nam vsem skupaj že teče voda v grlo.

Že julija smo napovedali kakšni ukrepi so sprejeti za obvladovanje investicijske politike. Ker jih kaj radi pozabljamo, je nujno, da si osvežimo spomin.

Predpis o pokrivanju zalog z obratnimi sredstvi iz leta 1972 določa, da mora imeti vsak TOZD toliko obratnih sredstev, da z njimi pokriva vse zaloge surovin, repromateriala, nedovršene proizvodnje in gotovih izdelkov. Če OZD nima dovolj lastnih sredstev oziroma lastnih obratnih sredstev, **ne sme investirati** v osnovna sredstva oziroma lahko investira le za zamenjavo obstoječe opreme do višine 50 % obračunane amortizacije.

Kolikšen je učinek predpisa lahko ponazorimo le s podatkom o zalogah v času od 31. 12. 1972 do 30. 9. 1975 t. j. čas nepolnih treh let v Borovnici:

	v 000 din			
Zaloge	1972	1973	1974	III. trom. 75
Surovine in repromaterial	7.393	10.377	14.570	9.863
Nedovršena proizvodnja	3.568	4.143	3.286	5.445
Žag. les — domač	3.563	4.779	11.324	9.780
Gotovi izdelki	2.734	4.405	7.603	13.043
Skupaj zaloge	17.258	23.704	36.783	38.131

V navedenem času so torej zaloge vseh vrst vrednostno narasle od 17.258.000 din na 38.131.000 ali za 121 %, oziroma 20.873.000 din. Če vemo, da je v tem času prodaja tekla normalno po planu, enako tudi proizvodnja, potem je le inflacija vzrok za tak velik skok vrednosti surovin.

Po citiranem predpisu smo torej morali z lastnimi sredstvi in s sredstvi dolgoročnih kreditov, ki se zato računajo kot lastna, pokriti tako veliko razliko — 2 starih milijard din.

Razliko smo dejansko pokrili, sicer ne bi mogli investirati v novo tovarno vrat, smo se pa s tem tako osiromašili, da smo komaj postrgali preostala sredstva za nujni lastni delež, ki ga je zahtevala banka.

Mimo teh dejstev ne moremo iti in zato ni prav, da še danes marsikateri naš delavec, pa tudi strokovnjak še vedno misli po starem, da se lahko investira brez kritja oziroma brez zato potrbenih finančnih sredstev.

Marca t. l. ko je DS verificiral generalni načrt in sklepe delavcev o rekonstrukciji tovarne vrat smo razpravljali tudi o finančnem pokritju investicije.

Takrat je bilo povedano in sklepano, da bo celotna investicija znašala:

1. za osnov. sredstva 67.986.054 din
2. za obrat. sredstva 16.975.000 din

Skupaj 84.961.054 din

Navedeni znesek se poveča še za na slednje dajatve:

- 1 % depozit Narodni banki od deviznega kredita za uvozno opremo v znesku

344.451,05

- 3,2 % prispevek za energetiko od investicijske vsote

67.986.054 din v znesku

2.175.552,00

Potrebni finančni viri po načrtu

87.481.057,05

DS je sklenil, da se z navedenimi sredstvi zgradijo sledeči objekti in nabavijo instalacije in oprema

1. Mehanična delavnica 1.847.620

2. Kotlovnica 1.688.00

3. Adaptacija obstoječe hale 1.421.910

4. Skladišče vrat 9.430.380

5. Instalacije 6.655.000

6. Oprema 45.703.144

od tega: domača oprema z mont. 3.383.215

Nova mehanična delavnica v Borovnici

uvozna oprema	— od tega lastna v letu 76/77
34.445.105	11.975.000,00
carina za uvoz opreme	— kredit banke
7.874.824	5.000.000,00
7. Načrti — komun. prispevek	
1.260.000	
8. 1 % depozit NB	
344.451,05	
9. 3,2 % prisp. za energetiko	
2.175.552,00	
10. Obratna sredstva	
16.975.000	
Skupaj nova sredstva po načrtu	
87.481.057,05	

Istočasno je DS razpravljal o lastnih finančnih sredstvih in o pomoči banke, podjetja Lesnine in gradbenih podjetij in potrdil, da se podpišejo tozadevne kreditne pogodbe in sicer:

1. Lastna sredstva TOZD	8.128.952,00
2. Kredit LB za osnovna sredstva	20.932.000,00
3. Kredit Lesnina — Gradis	3.000.000,00
4. Kredit Gradis	2.500.000,00
5. Kredit Gradišče	1.500.000,00
6. Uvozni finančni kredit	34.445.105,00
	70.506.057,05
7. Obratna sredstva	16.975.000,00

Kakor je razvidno iz vseh podatkov o načrtovani vrednosti objektov in opreme, kakor o finančnih sredstvih je vsa investicija spravljena v določen okvir in so za financiranje izčrpani vsi razpoložljivi viri sredstev, tako lastnih kakor drugih dajalcev kreditov.

Medtem je koncem aprila t. l. izšel zakon o plačevanju investicij, ki

predvideva, da se morajo ugotoviti tudi prekoračitve ker se letos v prvi polovici leta cene gradbenih storitev poskočile za več kot 18 %. S tem smo bili primorani predračune za projekte in instalacije korigirati in popraviti. Na tej podlagi smo ugotovili, da so prvotne cene objektov prenizke in s pomočjo nadzornega organa izračunali nove.

Ugotovili smo povišanje vrednosti gradbenih objektov in sicer:

a) instalacije in opreme domačega izvora za	8.348.946
b) prispevka za energetiko za	1.102.293

Skupne podražitve
9.451.239

Take podražitve sami ne zmoremo, zato smo zopet prosili banko za kredit.

Septembra t. l. nam je ta odobrila
6.600.000

kredita za podražitve, za razliko
2.851.239

pa nam je dala garancijo na lastna sredstva po ZR za letošnje leto.

Z naše strani je bilo torej pokrenjeno vse, da investicija steče po predpisih t. j. da je finančno pokrita in tozadevno opravičljiva. Ostali del, izvedba same investicije pa je v rokah naših strokovnjakov v Borovnici.

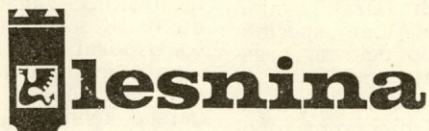
Ob koncu lahko poudarimo samo to, da se sama gradnja odvija prepočasi, s tem pa izgubljammo dragocena sredstva in čas, kajti na zasedanju DS je bilo sklenjeno, da bo nova proizvodnja stekla že januarja 1976. leta.

A. S.

Gradnja nove vratarne v Borovnici

UNILES UNILES UNILES UNILES UNILES

POMEMBNA TRGOVSKA IN PROIZVODNA ORGANIZACIJA

Lesnina predstavlja danes priznana delovno organizacijo, ki je predvsem znana kot trgovska organizacija. Trgovske TOZD razpolagajo danes z 85 poslovnih enot in osem predstavništev. Manj je znano, da je LESNINA tudi proizvodna organizacija in da ima v svoji sestavi devet proizvodnih TOZD. Z osem večjih proizvodnih delovnih organizacij, kot so Meblo, Liko, Marles, Novoles, Iztok, Javor, Stol in Krasoprema se je Lesnina združila v SOZD Uniles.

NEKAJ ZGODOVINE

Lesnino so ustanovili leta 1949 kot trgovsko organizacijo, ki naj bi kupovala in prodajala gozdarske izdelke ter proizvode lesnopredelovalne industrije iz državnega in nedržavnega sektorja. Že leta 1951 je začela odpirati svoje prve poslovalnice v Sloveniji, malo za tem pa v Beogradu, Reki in Splitu. Ravno s tem je kot mlada in nova delovna organizacija dosegla prvo afirmacijo na domačem trgu.

Leta 1953 se je začela uveljavljati tudi na tujem trgu, čeprav je svojo zunanjetrgovinsko poslovanje razvila šele po letu 1966, ko je pridobila pravico na zelo široko izbiro artiklov za izvoz in uvoz. Že tedaj je Lesnina, svoje klasično trgovsko poslovanje popestrila z otvoritvijo zastopništev tujih podjetij in ustanavljanjem mešanih podjetij v tujini.

Če bi spremljali kazalce njenega razvoja v preteklih letih, bi lahko prišli do zaključka, da se je razvijala konstantno in zdravo v skladu z lastnimi finančnimi možnostmi. Lesnina se je namreč razvijala predvsem iz lastnih sredstev. V njenem 26-letnem razvoju ni nobenih naglih skokov, ali pa organizacijskih, personalnih ali podobnih pretresov, niti ekscesov, ki so jih doživljale delovne organizacije s prehitrim razvojem.

KAJ LESNINA LAHKO NUDI

Lesnini TOZD nudijo izredno široko izbiro uslug in izdelkov, ki jih na tem prostoru lahko samo mimgrede omenimo. Trgovske TOZD so specializirane po posameznih dejavnostih. TOZD notranja trgovina — prodajna mreža ponuja predvsem široko izbiro pohištva. V njenih številnih prodajalnah z polfinalnimi izdelki in pohištvom, lahko potrošniki dobijo vse kar je potrebno za gradnjo ali popraviljanje stanovanjskih

objektov, kakor tudi vso potrebno notranjo opremo. Te prodajalne preskrbujejo tudi številne lesnopredelovalne obrate in tovarne z reprodmateriali in surovinami.

Lesnina TOZD notranja trgovina na debelo ima osem predstavništev v nekaj večjih mestih Jugoslavije. Zahvaljujoč tej TOZD in projektivnem biroju Lesnine, je Lesnina opremila vrsto pomembnih objektov javnega značaja v Jugoslaviji in v svetu. Med ostalim je Lesnina opremila Intercontinental v Zagrebu, Croatia v Cavtatu in Palata Beograd v našem glavnem mestu. Opemila je tudi številne hotele na Jadranu, šole, vrtce, bolnice, računske centre in podobne objekte.

TOZD izvoz skrbi za distribucijo gozdarskih in lesnopredelovalnih artiklov številnim poslovnim partnerjem, ki jih ima Lesnina praktično na vseh kontinentih. Lesnina sodi med večje izvoznike lesnih izdelkov v Jugoslaviji, ima širok izvozni asortiman in številne partnerje, najpomembnejši pa se nahajajo v Združenih državah Amerike, Južni Ameriki, Nemčiji, Italiji in drugod.

Pogled na upravno stavbo Lesnine v Ljubljani

Lesnina že vrsto let uspešno sodeluje z manj razvitimi in neuvrščeni deželami.

Repromateriale in stroje za lesno predelovalno industrijo nudi Lesnina preko svojega TOZD uvoz, zastopništva, konsignacije in tehnična trgovina. Preko te TOZD zastopa Lesnina številna znana podjetja iz tujine, med ostalimi iz Zvezne republike Nemčije: Anton Bilek, F. Fromm, A. Harbs, Martin, Maweg, Ott, Eugen Lutz-ELU, Dolmar, Holzma, Leitz, iz Francije: Norton, Elektrol-Kity iz Italije: ILVA in Hobby-pul in Dyrup in Moldow iz Danske.

Paleta uslug, ki jih nudita TOZD za izvoz in uvoz je izredno pisana, saj obsega tako zastopanje tujih podjetij, posredništvo v zunanje trgo-

vinskem prometu, usluge pri pogodbeni kontroli kvalitete in količine blaga, ter izvoz in uvoz številnih artiklov iz lesnopredelovalne stroke. Naj omenimo samo nekatere: les in proizvode od lesa, tekstil, in tekstilne proizvode in surovine, barve, lake, pisarniški material, akustične aprate, električne stroje, gradbeni material, električno opremo in številne druge izdelke.

Devet proizvodnih TOZD Lesnine predstavljajo več ali manj specializirano in dinamično delovno organizacijo. Proizvajajo pohištvo za različne namene, in ravno zahvaljujoč tem TOZD, naj bi Lesnina obogatila svoj asortiman s posebnim ekskluzivnim pohištvom.

Smer razvoja parketarne Verd

Na podlagi izhodišč za izdelavo razvojnega programa TOZD Parketarne Verd za obdobje 1976–1980, ki so bila obravnavana in sprejeta v okviru odbora za proizvodnjo in razvoj ter gospodarsko političnega aktiva so pričele z delom komisije. Komisije so formirane za posamezna področja in sicer obstoječe sledeče komisije:

- Komisija za žagarsko proizvodnjo, komisija za proizvodnjo stolov, komisija za proizvodnjo stavbnega pohištva, komisija za proizvodnjo parketa, komisija za tržišče, komisija za kadrovsko-socialno problematiko, komisija za finančna vprašanja, komisija za organizacijo, komisija za pomožno dejavnost, komisija za odpadke.

Do sedaj je opravljena prva naloga t.j. določitev dolgoročne usme-

ritve TOZD Borovnica in Verd.

Komisije izhajajoče iz izhodišč so obravnavale problematiko proizvodnih programov v bodoče in predlagajo naslednje:

TOZD Parketarna Verd:

- žagalnica: s pretežno predelavo listavcev,

- stolarne: sedežno pohištvo — kolonialni program, izdelava miz v povezavi s kooperantom za izdelavo miznih plošč,

- parketarne: sodoben lamelni parket — lakiran,

- vratarne: vhodna in garažna vrata.

1. TOZD Parketarna Verd se je odločila zgraditi novo žagalnico in sicer iz naslednjih razlogov:

- Parketarna Verd je doslej razlagovala hlodovino na dveh mestih,

na žagarskem obratu Verd in na žagarskem obratu na Ljubljanskem vrhu, v letu 1974 je žagarski obrat na Ljubljanskem vrhu pogorel in je prišlo do precejšnjega izpada žagarskih kapacitet. Z uvedbo dodatne izmene se je z največjimi napori povečalo kapaciteto obstoječega žagarskega obrata na Verdu.

- v srednjeročnem programu TOZD Parketarne Verd je predvideno, da obstoječi žagarski obrat na Verdu uredi tehnologijo v temperirnico. Osnovni stroj na tem žagarskem obratu je tako dotrajan, da lahko vsak dan odpove. Na zastarelost žagarske tehnologije na obstoječem žagarskem obratu na Verdu kaže že zelo velika poraba delovnega časa na razrez 1 m³ hlodovine, ki je daleč nad tisto, ki se dosega na sodobno urejenih žagalnicah.

- Z gradnjo nove žagalnice na enem mestu bo možno doseči racionalizacijo in specializacijo žagarske tehnologije. Z gradnjo nove žage na Verdu bo odpadel tudi problem prevoza žaganega lesa v neposredni bližini potrošnika (grobe prirezovalnice) tako, da bo možen dovoz žaganega lesa z viličarjem.

Prav tako dosedanje skladišče na žagarskem obratu na Verdu ne dopušča normalnega sortiranja in je manipulacija s hlodovino in žaganim lesom nasploh otežkočena.

Vsa predvidevanja iz investicijskega programa za žago kažejo na to, da je investicija z novo žagalnico na Verdu ne samo nujna, temveč tudi tehnološko in ekonomsko upravičena.

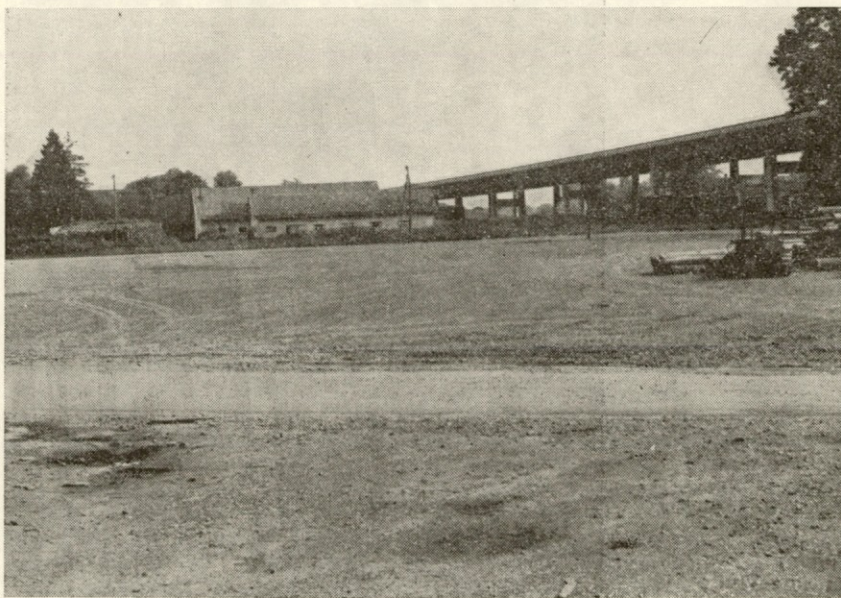
2. Prva faza rekonstrukcije stolarn v TOZD Verd je bila dokončana leta 1973. Tehnološko je bila opremljena samo polovica proizvodne hale. Tako, da je proizvodnja sedežev teče še naprej v prostorih stare mizarne, medtem ko je proizvodnja ostalih elementov v novi proizvodni hali. V razvojnem obdobju 1976–1980 bo potrebno dokončati drugo fazo rekonstrukcije stolarn, tako da bo kompletna proizvodnja sedežnega pohištva tekla v novi proizvodni hali.

Medtem ko se bo v sedanjih prostorih »stare mizarne« uredila tehnologija za proizvodnjo modernega lamelnega parketa, ki bo površinsko obdelan (lakiran).

3. Proizvodnja vhodnih in garažnih vrat, se odvija sedaj v utesnjenih (ozkih) prostorih stare stavbe, kjer je glavni problem proizvodni prostor, tako, da se v teh prostorih ne da več povečati proizvodnje.

Komisija za razvoj se je odločila, da se obstoječa stavba poveča (adaptira) po že obstoječem projektu.

4. Komisija za razvoj proizvodnje parketa se je odločila, da na osnovi tradicije in dejstva, da smo bili proizvajalci parketa in da to želimo ostati, poiskati modernejšo obliko parketa in tehnologijo ter organizirati proizvodnjo. Proizvodnja parketa naj se bi odvijala v seda-

Pogled na zemljišče kjer bo zgrajena nova žaga na Verdu

njih prostorih »stare mizarne«. Glede na vrsto parketa bi se bilo potrebno dokončno odločiti za tisto vrsto parketa, kjer je vloženo več dela in manj osnovne surovine.

5. V razvojnem programu TOZD Parketarne Verd je predvidena tudi adaptacija stavbe, kjer je sedaj groba prirezovalnica, ker je stavba lesena in že razpada tako, da so tudi delovne razmere v teh prostorih zelo težke. Z adaptacijo v grobi prirezovalnici bo dana možnost tehnološke povezave s skladiščem žaganega lesa in povezava s sušilnicami.

Razvojni program TOZD Parketarne Verd za obdobje 1976—1980 je trenutno v obdelavi na TOZD Parketarne Verd in skupnih službah LIKO Vrhnika, ker bodo posamezne investicije in celokupni razvoj TOZD Parketarne Verd potanko obdelan. V tem razvojnem obdobju bi morala biti TOZD Parketarne Verd lokacijsko zaključena enota. Tako, da bi bila glavna naloga razvoja TOZD Parketarne Verd od leta 1980 naprej v glavnem tehnološki razvoj v tem načrtovalnem in zaključenem obsegu.

A. T.

Kvalitetno delo je važen stabilizacijski ukrep

Prizadevanje služb in posameznih delavcev komercialnega sektorja ter vodilnih delavcev TOZD za plasiranje proizvodov na nova tržišča, potencialnim kupcem, tako v naši domovini kot v inozemstvu ter obdržati naše stalne kupce bo v zahtevanih tržnih razmerah zamen, če se temu prizadevanju ne bo prioriteto določevalo ukrepe ter motivacije za izboljšanje kvalitete proizvodov.

Kvaliteto dela lahko izboljšamo z boljšo organizacijo dela na vsakem delovnem mestu, z organizacijo službe za kontrolo kvalitete in navsezadnje najvažnejšim motivom, s hoteljem in zavestjo vseh nas delavcev.

V teku so priprave za organizacijo službe za kontrolo kvalitete dela. Pripravlja se tudi pravilnik za stimulacijo na kvaliteto dela. Organizacija in administrativni ukrepi so neobhodni za izboljšanje kvalitete dela v takšni meri, da bomo na trgu konkurenčni in sposobni glede kvalitete proizvodov zadovoljiti želje in potrebe zahtevnega trga ter posameznih kupcev. Obdržati moramo ugled solidnih proizvajalcev na osvojenem tržišču in na račun ugleda pridobivati nova tržišča, kar je nujnost z ozirom na vsakoletno po-

večevanje količinske proizvodnje. Ne bomo v stanju realizirati prodaje naše proizvodnje, če se ne bomo vsi vključili v akcijo za kvalitetnejše delo.

Ne odlašajmo z ukrepi, dvignimo parole na vseh delovnih mestih:

PREPREČUJMO SLABO KVALITETO — DELAJMO KVALITETNO!

Naša produktivnost in rentabilnost se občutno ne bo več dvignila z večjim količinami dela, ker smo več ali manj vsa leta nazaj le to forsirali.

Produktivnost, rentabilnost in ekonomičnost pa bo porastla:

— če bomo zmanjševali izmet ne-kvalitetnih komadov,

— če bomo zmanjševali napake na proizvodih, ki morajo v reparacijo zaradi ne-kvalitete,

— če bodo naši proizvodi kvalitetno zadovoljili želje in potrebe kupcev in bodo v zvezi s tem odpadle reklamacije in stroški,

— če bo naša organizacija dela in tehnična dokumentacija izpeljana in pripravljena tako, da bomo vsi delavci obveščeni z normativi potrebne kvalitete dela,

— če se bodo naši organi delavske

kontrole uveljavili v zaupani vsebini in širini nalog tako, da bodo na vseh področjih obvladovali problematiko kontrole izvrševanja postavljenih samoupravnih in upravnih meril, obnašanja delavcev ter izpolnjevanje sprejetih načel medsebojnih odnosov,

— če se bomo vsak na svojem delovnem mestu pri sebi dnevno postavili vprašanje:

ALI SEM NAPRAVIL VSE, DA JE KOLIČINA IN KVALITETA MOJEGA DELA VREDNA PLAČILA, KI GA BOM PREJEL?

SEM NA SVOJEM DELOVNEM MESTU IN DELOVNEM OKOLJU KOT UPRAVLJALEC VAROVAL SKUPNE INTERESE ORGANIZACIJE ZDRUŽENEGA DELA TER S TEM UVELJAVIL PRAVICO IN DOLŽNOST PRIPADNOSTI TEJ ORGANIZACIJI,

— če bomo svoje napake popravljali sami in ne samo obsipavali z očitki napak svojih sodelavcev,

— če bo naše obnašanje in medsebojni odnosi taki, da bomo sodelavce opozarjali na napake ter jih poučevali in ne prepuščali slučaju kako se bo sodelavec znašel in ga potem obravnavali kot nesposobnega.

Kvaliteta dela je najobširnejši pojem, ki nam nalaga odgovornost in dolžnost na delovnem mestu delati in se obnašati tako, kot smo se dogovorili in uzakonili z našimi samoupravnimi akti o dolžnostih in pravicah delavcev v združenem delu. Neupoštevanje dogovorov posameznikov pa bodo morali bolj konkretno in nekompromisno obravnavati naši organi delavske kontrole.

Pred nami je naloga razprav in sprejemanja organizacije službe za kontrolo kvalitete, sistema dela te službe ter meril za stimulacijo na kvaliteto dela.

S prizadevanjem vsakega delavca na delovnem mestu in kot upravljalca, za kvaliteto dela pa bomo integralno uresničili skoraj v celoti vse ukrepe za stabilizacijo, ki smo si jih zadali.

I. Z.

Usmerjena družbena stanovanjska gradnja

V letu 1973 je bila na nivoju Skupščine občine Vrhnika in na vseh odgovarjajočih forumih prediskutirana in analizirana problematika stanovanjske gradnje in je bil sklenjen družbeni dogovor. Od sklenitve tega družbenega dogovora poteka stanovanjska gradnja v naši občini organizirano in usmerjeno ter v skladu s sprejetim srednjeročnim programom.

Srednjeročni program stanovanjske gradnje se usklajuje z družbenim dogovorom, ki med drugim določa način zbiranja sredstev za usmerjeno družbeno, stanovanjsko

gradnjo. Tako znašajo namenska sredstva 6% (bruto osebnih dohodkov) stanovanjskega prispevka, ki se na osnovi družbenega dogovora razdeljujejo:

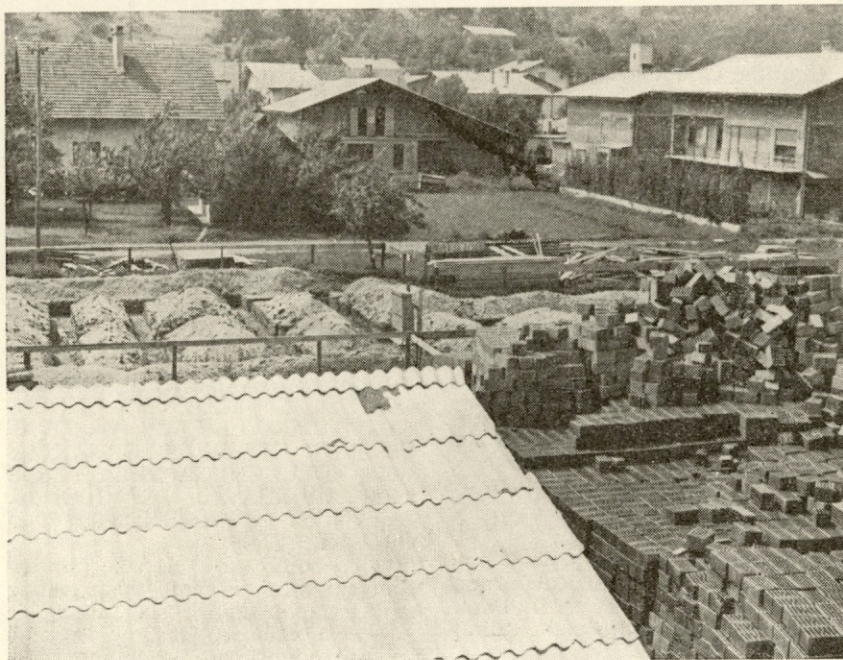
— 20% na vezana sredstva poslovnih bank, namenjena za kreditiranje stanovanjske gradnje,

— 30% od zbranih sredstev se steka v občinski solidarnostni sklad in so namenjena za financiranje solidarnostne družbene stanovanjske gradnje,

— 50% sredstev pa obdrži delovna organizacija in jih nadalje usmerja v stanovanjsko graditev.

Po sklepih delavskih svetov obeh temeljnih organizacij in skupnih služb podjetja so bila vsa nerazporejena namenska sredstva za stanovanjsko gradnjo v letih 1974 in 1975 namenjena za gradnjo najemnih stanovanj za naše delavce in del sredstev za lastno udeležbo dobljenega posojila v znesku 2 milijona dinarjev iz sredstev, ki se združujejo pri poslovnih banki za kreditiranje stanovanjske gradnje.

V Borovnici se je skupno s Samoupravno enoto za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu pričelo za gradnjo dveh 12-stanovanj-

Pričetek gradnje stanovanjskega bloka v Borovnici

skih blokov. V prvem bloku imamo odkupljenih šest družinskih stanovanj. Predvideno šest stanovanj bodo odkupile druge organizacije združenega dela iz Borovnice, a ostala bodo dana v uporabo po kriterijih solidarnostne stanovanjske gradnje.

Z gradnjo stanovanj za delavce TOZD Parketarne Verd, se bo začelo takoj, ko bo dokončno sprejet zavidalni načrt področja Verda na katerem je določena gradnja.

Izhajajoč iz ugotovitve, da smo o družbeni stanovanjski gradnji pomanjkljivo informirani smo zaprosili tajnika Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Vrhnika tov. MULEJ Dušana za informiranje o storjenem in predvidenem, predvsem na področju solidarnostne družbene stanovanjske gradnje.

Vprašanje:

Po sprejetju srednjeročnega programa stanovanjske gradnje v letu 1973 se je pristopilo k solidarnostni stanovanjski gradnji. Zanima nas dosedanja realizacija in predvidena gradnja v naslednjih letih po številu stanovanjskih enot, njihovi lokaciji in obliki gradnje.

Odgovor:

V letu 1974 se je pričel na Vrhniki na Gradišču graditi 26-stanovanjski blok iz solidarnostnega fonda. Ta stanovanja bodo vseljiva takoj, ko bo izkopen glavni kanal od bloka do Ljubljane. Stavba je v zaključni fazi gradnje. Kot je že v začetku povedano se je v Borovnici letos pričela gradnja 24-stanovanjskega bloka, katerega polovico sofinancira solidarnostni sklad za potrebe delavcev v Borovnici, polovico pa delovne organizacije in sicer LIKO, TOZD Borovnica, DONIT in

tudi ostale organizacije, ki zbirajo tonamenska sredstva. Ta blok bo predvidoma vseljiv v letu 1976. Dalje se je v letošnjem letu pričel graditi 15-stanovanjski blok na Vrhniki v podaljšku 20-stanovanjskega bloka IUUV. Tudi teh 15 stanovanj bo vseljivih v letu 1976. V začetni fazi razgovorov in predpriprav je še gradnja 30-stanovanjskega bloka na Gradišču na Vrhniki. Tu je še problematično zbiranje sredstev delovnih organizacij. V naslednjih letih je še predvidena gradnja stanovanj v Borovnici in ostalih večjih naseljih v naši občini.

Vprašanje:

Ugotovljene potrebe po najemniških stanovanjih in njihova primerjava s predvideno gradnjo. Katere kategorije prosilcev in kdaj lahko pričakujemo rešitev njihovega stanovanjskega problema z dodelitvijo najemniškega stanovanja.

Odgovor:

Do sedaj imamo zbranih ca. 200 prošenj. Te prošnje je Samoupravna stanovanjska skupnost prevzela od Komunalno stanovanjskega podjetja in od stanovanjskega referenta pri skupščini občine Vrhnika ter so sortirane po vrstnem redu dotedaj in po nujnosti reševanja. Samoupravni organi enote za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu so do sedaj rešili 26 prošenj (za solidarnostni blok na Gradišču na Vrhniki) in sicer po pravilniku te enote.

V evidenci je še 41 nujnih primerov stanovanjske stiske v naši občini. Kriteriji po katerih se stanovanja dodeljujejo, so opisani v pravilniku o dodeljevanju stanovanj enote za družbeno pomoč v stano-

vanjskem gospodarstvu in so usklajeni s tozadevnimi zakonitimi predpisi. Pravico do stanovanja po tem pravilniku imajo predvsem tisti prosilci, ki imajo nizke poprečne osebne dohodke na člana družine, pregošta naseljenost v stanovanju, močna vlažnost stanovanja in radi nje boleznijo otrok, mlade družine in stare družine. Predvsem pa imajo pravico do stanovanja po zakonu tisti prosilci, katerih stanovanje je treba zaradi življenjske nevarnosti porušiti.

Pred razdeljevanjem stanovanj v blokih bodo vsa stanovanja prosilcev ki jih je nujno rešiti, komisjsko pregledana in napravljeni bodo tozadevni zapisniki.

Vprašanje:

Intenzivnost stanovanjske gradnje je vezana na razpoložljiva sredstva. Kakšna so predvidevanja in predlogi stanovanjske skupnosti na tem področju, (združevanje sredstev z delovnimi organizacijami, pridobivanje bančnih posojil, sofinanciranje izvajalcev gradbenih podjetij in drugo) ter kakšne rezultate bi dosegli s tem.

Odgovor:

Samoupravna stanovanjska skupnost namerava potom samoupravnega sporazuma zbirati sredstva delovnih organizacij z namenom, da pristopi k organizirani graditvi stanovanj. Ta sporazum bo še predmet razgovorov, da najdemo ustrezen ključ za delitev stanovanj v odnosu do vloženih sredstev. Skupščina samoupravne stanovanjske skupnosti bo še v tem mesecu o tem razpravljala in sprejela ustrezen sklep za začetno fazo razgovorov. Ta samoupravni sporazum bo gotovo predvideval tudi vlaganje določenih sredstev v banko z namenom, da si pridobimo nova bančna sredstva za hitrejšo gradnjo stanovanj. Tudi gradbena podjetja imajo možnost na banki dobiti 50 % kratkoročno premostitveno posojilo za čas gradnje, vendar ga morajo ob zaključku gradnje oziroma ob prodaji stanovanj v celoti vrniti. Tak način kreditiranja se že sedaj uporablja in je praktičen ob momentalnem pomanjkanju sredstev.

Skupščina samoupravne stanovanjske skupnosti bo tudi sprejela samoupravni sporazum o načinu oblikovanja cen za kvadratni meter stanovanjske površine. Namen tega sporazuma je, da preprečujemo tako nagel porast cen v gradbenih in obrtniških storitvah.

Vprašanje:

Eno od oblik stanovanjske gradnje je zadružna gradnja. Ta oblika omogoča intenzivno pomoč v obliki posojil, določitev stanovanjskega standarda, ki je opravičljiv družbene pomoči, ekonomska izbira zemljišča in ne nazadnje vključitev prihrankov in dela zadružnikov. Kakšno je stališče stanovanjske

skupnosti do te oblike gradnje in kaj je oziroma kaj bo storjenega na tem področju.

Odgovor:

V naši občini je poleg družbene gradnje stanovanj močno razvita individualna gradnja stanovanjskih hiš v zasebni lastnini. Večina delovnih organizacij ta način reševanja stanovanjskih problemov močno podpira, ker angažira privatna sred-

skih hiš itd. Tudi posojila lahko za družniki dobe pod ugodnejšimi pogoji v skladu z družbenim dogovorom o upravljanju in gospodarjenju s sredstvi kreditiranja graditve stanovanj (Ur. list SRS, št. 1/74). Zakon o stanovanjskih zadrugah določa v 8. členu, da lahko stanovanjsko zadruo ustanovi najmanj 30 članov.

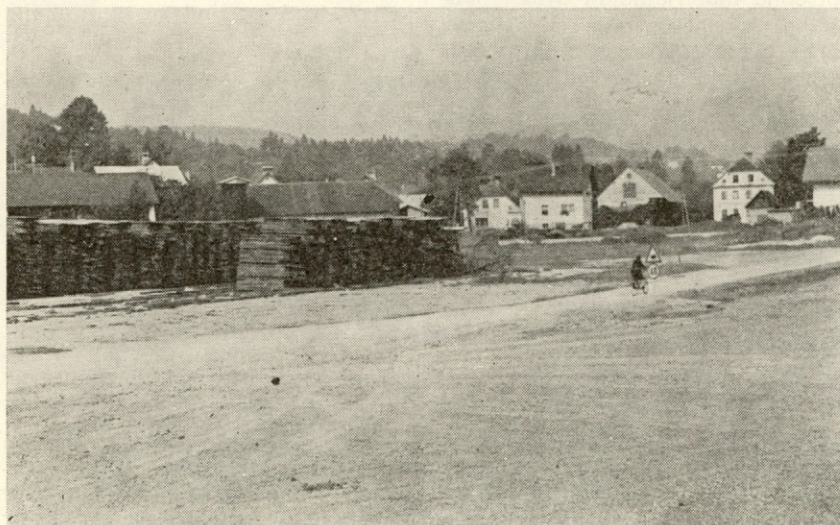
Samoupravna stanovanjska skupnost bo brez dvoma podprla zadru-

kvalitete, kar je bila posledica, da predlagatelj ni prejel ustreznega denarnega nadomestila ali priznanja, ki mu gre po pravilniku. Za uspešno delo na področju novatorstva bi bilo nujno, da se pregleda vsaka najmanjša noviteta, komisij-sko ugotovi namen predloga (ni nujno da je direktno finančnega pomena, lahko je fizična razbremenitev, vpliv na kvaliteto, varnost), ki se lahko izkaže da ima šele v doglednem času svoj vpliv na finančni rezultat. Moral pa bi vsak posameznik ali skupina tak predlog prijaviti strokovni komisiji in to ni nujno, da je predlog pismen, lahko je posredovan preko nadrejnega, kar mora komisija ravno tako upoštevati in strokovno pregledati prednosti, ki jih ima za proizvodnjo ali za renome podjetja podani predlog.

Po preučitvi za kakšno koristnost naj bi bila prijavljena noviteta, mora komisija v čim krajšem možnem času dati odgovor predlagatelju in pa obenem predlagati DS za način in ustrezno nagraditev sprejetega predloga. Vsi se moramo zavedati, da vsak tudi z najmanjšimi prispevki k izboljšanju proizvodnega procesa mnogo prispeva k rentabilnejši proizvodnji, za kar je pa tudi potrebno posvetiti vso pozornost predlagateljem novitet in iste tudi primerno nagraditi za vsak sprejeti predlog.

Verjetno pa bi bilo potrebno nekoliko spremeniti pravilnik po posameznih členih tako, da bi komisija lažje bolj samostojno in intenzivnejše delala ter imela svoja pooblastila do kakšne mere lahko sama odloča o vrsti in višini nagrade.

S. K.

Predviden prostor za gradnjo stanovanjskega bloka na Verdu

stva in delovno silo zasebnih graditeljev. Zadruga gradnja v naši občini še ni zaživela, čeprav obstoja zakon o stanovanjskih zadrugah (Ur. list 37-428/74, z dne 12. 12. 1974), ki daje možnost te vrste graditve ali odkupa stanovanj. Zakon jasno govori, da imajo zadrugniki pri graditvi določene olajšave pri pridobivanju zemljišča, urbanistični in komunalni politiki, zlasti pri oddajanju stavbnega zemljišča za gradnjo stanovanj in družinskih stanovanj-

no gradnjo stanovanj v okviru zakonitih predpisov, vendar za enkrat menim, da ne more biti pobudnik take akcije, ker ne razpolaga z mestnimi zemljišči. Ni pa izključeno, da se vključi v akcijo oziroma jo tudi vodi, če bi se pojavila določena pobuda za organizirano zadrugno gradnjo in če bi bilo v skladu z zakonitimi predpisi oziroma statutom Samoupravne stanovanjske skupnosti.

J. U.

Zapostavljeno novatorstvo

Naše podjetje ima pravilnik o tehničnih izboljšavah ter koristnih predlogih, ki je bil sprejet na CDS 1. septembra 1972. leta. Morda je v nekaterih točkah že delno zastarel, vendar je pa še vedno koristen in aktualen za uporabo, posebno v današnjem stabilizacijskem času. Tako 2. člen tega pravilnika zelo jasno nakazuje namen določb, ki so vspejubujanje vseh članov zaposlenih v podjetju po izumljanju, iznajditvi in vpeljevanju novih rešitev, ki se nanašajo na tehnologijo dela v podjetju k racionalnejši uporabi delovnih sredstev s katerimi se zagotavlja delovni organizaciji večja storilnost in učinkovitost dela, boljše kakovost izdelkov, prihrank na uporabljenem materialu, človeški in tehnični energiji, boljše izkorišča-

nje delovnih naprav in priprav, boljše organizacija in kontrola proizvodnje ter poslovanja, boljše varnost pri delu ter vsako racionalnejše izvajanje katerekoli delovne naloge.

V tem odstavku je zajeto zelo veliko in pride v poštev za razmišljanje vsako delovno mesto in bi se dalo z dobrimi konstruktivnimi predlogi marsikaj izboljšati, poenostaviti, zmanjšati porabo materialov ter povečati varnost pri delu. Za vse to izgleda, da je med kolektivom zelo malo zanimanja za kar je verjetno vzrok, da so dosedanji predlogi, ki so bili uspešno sprejeti v proizvodnjo z pozitivnim rezultatom, vendar brez vsake prijave in ekonomskega izračuna o prihranku materiala in časa ali z izboljšanjem

Člane delovne skupnosti vabimo k sodelovanju in sicer s članki ali raznimi vprašanji na katere želijo, da prejmejo določene odgovore.

NASE DELO izdaja LIKO Vrhnika — Poverjenik za TOZD Tovarno vrat Borovnica Cvetka Mazi — poverjenik za Parketarno Verd Danijela Urh — odgovorni urednik Janez Usenik. Uredniški odbor: Vlado Mejač, dipl. inž. Jože Blažič, inž. Friderik Kovač, Leopold Dobnik, Alojz Sivka, Močivnik Emil in dipl. inž. Oih Pungertič. Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani.

Civilna zaščita

Letos poleti so bile v TOZD Tovarna vrat Borovnica in TOZD Parketarna Verd vaje civilne zaščite. Že v začetku moram omeniti, da so vaje uspele, da so člani posameznih ekip pokazali svoje znanje in prizadevnost. Manjši spodrs-ljaji so bili le pri gasilskih ekipah, vendar pa to lahko smatramo tudi

— pravica in dolžnost vsake družbeno politične skupnosti, da organizira vseljusko obrambo, neposredno vodi boj in ustvarja vse potrebne materialne in druge okoliščine za uspešen odpor. Na vsaki napad bomo odgovorili z obrambno vojno in jo vodili povsod ter z vse-

in vsega prebivalstva, si ne smemo razlagati tako, kakor da obstoja neposredna nevarnost, ampak kot stalna skrb za izpolnjevanje obveznosti, pravic in dolžnosti do ljudske obrambe.

Hotel bi omeniti tudi kakšne so naše dolžnosti do družbene samozastite:

— da ohranimo kot državno skrivnost vsa obvestila in vojaške podatke, kakor tudi vse druge podatke, ki so važni za ljudsko obrambo,

— da poznamo znake za nevarnost pred napadi iz zraka, za naravne in druge nesreče ter znake, da je nevarnost prenehala, oziroma, da hitro reagiramo nanje,

— da poleg sodelovanja v reševalnih akcijah v okviru enot civilne zaščite pomagamo tudi svojim najbližjim,

— da preprečimo vsem brezvestnim občanom in tujim državljanom delovati proti naši državi kot npr.: razširjanje neresnic, zbujanje panike, fotografiranje važnih objektov, diverzij in podobno: o tem moramo takoj obvestiti pristojne organe službe za notranje zadeve ali druge oblastne organe,

— da vestno izpolnjujemo vojaško obveznost, se aktivno vključujemo v vse akcije za zaščito in reševanje ter disciplinirano izpolnjujemo vse ukrepe za evakuacijo prebivalstva,

— da se po vojaškem razporedu zglasimo na določenem mestu oboroženim silam, civilni zaščiti ali delovni organizaciji in upošteevamo, da ima čas v tem oziroma teh trenutkih velik pomen.

Še in še bi lahko naštevali naloge, ki ob dani situaciji stojijo pred nami. Sleherni član kolektiva OZD mora biti seznanjen z nalogami civilne zaščite in sodelovati, kadar je to potrebno. Mi vemo, da ravno v lesni industriji je možnih največ požarov, zato moramo biti vsi odgo-

Člani reševalne ekipe CZ, KS Verd sodelujejo in pomagajo pri reševanju ranjenim delavcem

za tehnično napako, pa tudi to moramo odpraviti. Predvsem moramo vedeti to, da so vaje zato, da se učimo in na njih ugotavljamo pomanjkljivosti. Vsekakor se ugotavlja, da je takih vaj premalo ter bo v bodoče potrebno, če hočemo biti bolj uspešni, več praktičnih vaj.

Vse premalo pa se morda zavedamo pomena in namena civilne zaščite v sedanjem mirnodobskem času. Sedaj je čas, da se izpopolnimo, učimo in pripravljamo za morebitno vojno situacijo. Čim bolj bomo sposobni tem lažje bomo branili in zaščitili naše dobrine, ljudi in suverenost. Sleherni naš občan je dolžan sodelovati v civilni zaščiti.

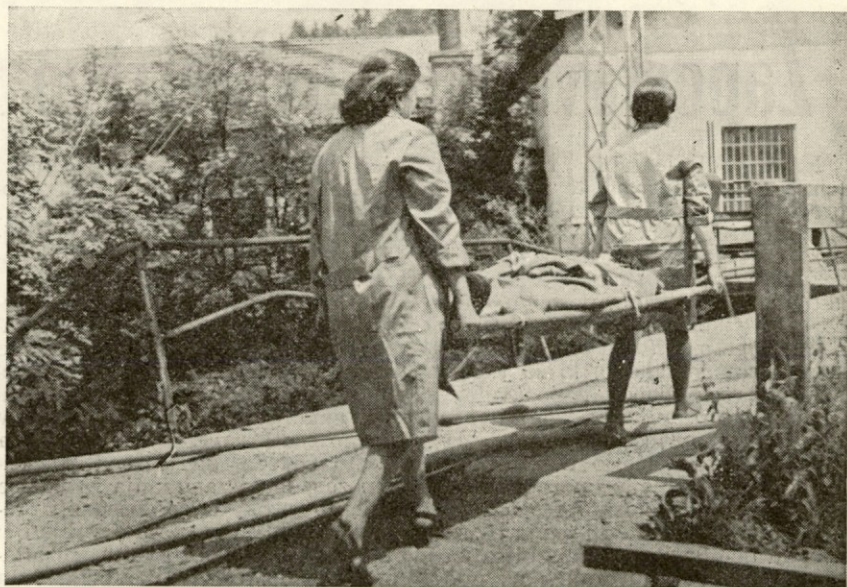
Za vseljusko obrambo naše dežele so značilne:

— pravica in dolžnost vsakega delovnega človeka, da se bori za svojo svobodo in samoupravne pravice, da brani in varuje suverenost, neodvisnost in celovitost dežele,

— pravica in dolžnost vsake delovne organizacije, da mobilizira vse svoje pripadnike in vsa materialna sredstva za obrambo svojih delovnih ljudi in dobrin, kakor tudi za izpolnjevanje obrambnih nalog vse skupnosti,

mi razpoložljivimi sredstvi in silami.

Vse vestnejšega urejanja enot teritorialne obrambe, civilne zaščite

Članice reševalne ekipe CZ nesejo ranjenca v ambulantno — Parketarna Verd

vorni, da do tega ne pride. Vsak mora znati gasiti in ravnati z gasilnimi napravami, vedeti za hidrante itd. Le na ta način bomo uspešni pri preprečevanju morebitnih nezgod. Eden drugega je treba opozarjati na neprevidnosti s katerimi bi lahko nastale materialne škode,

kar prizadene nas vse. Radi malomarnosti posameznikov lahko za posledicami trpi celotni kolektiv.

Zato bomo budni vsi na delovnem mestu, kakor tudi tam kjer stanujemo. Nezdrave odnose moramo odpravljati in biti enotni v akciji za boljšo produktivnost dela.

F. K.

Ob alarmu nevarnosti člani reševalne ekipe Parketarne Verd bežijo v zaklonišče

Naš portret

Predstavim ga naj vam samo po imenu, nadalje se naj pa predstavi kar sam, saj najbolje pozna svoje življenje in delovanje v TOZD Parketarna Verd. Njegov priimek in ime je FRANC LÉVEC — sedaj predsednik DS TOZD Parketarna Verd.

Rojen sem bil v Verdu 1928. leta v revni delavski družini. Po končani osnovni šoli leta 1943 sem se zaposlil kot brusilec orodja v tedanji parketarni, ki je bila last veleposesnika Lenaršiča. Čeprav smo bili doma v velikih gmotnih stiskah, sem se odločil, da grem v uk za strojnega ključavničarja. Tega poklica sem se izučil pri privatnem mojstru Koderman Janku. V tistem času so bili ti poklici še zelo razvejani in se je mojster mnogokrat ukvarjal z elektromotorji, pregrele je previjal, in jih ponovno usposabljal za obratovanje, kar je kasneje name močno vplivalo, tako da sem poleg strokovnega izpita za ključavničarja kasneje opravil tudi izpit za VK elektrika. Po odsluženju vojaškega roka 1950. leta sem se ponovno zaposlil v Parke-

tarni, kjer sem še danes in to na delovnem mestu vodja vzdrževanja elektroinštalacij.

Si zadovoljen s svojim delom in kaj bi bilo potrebno po tvojem mišljenju, da bi delo potekalo z čim manjšimi zastoji s strani elektro vzdrževanja?

S svojim delom, čeprav ga je zelo veliko glede na povečanje proizvodnje in na vsakdanje novosti pri elektroavtomatiki sem kar zadovoljen, saj vidim v delu katerega opravljam še največje zadovoljstvo. Na drugo vprašanje pa menim, da bi bilo najnujnejše ureditev celotnega elektrogospodarstva, da ne bi prišlo do tako kritičnih izpadov električne energije, kar povzroča ogromno škodo proizvodnji. Zaradi vzdrževanja zaenkrat večjih zastojev ni bilo, manjši pa pridejo mnogokrat zaradi nepoučenosti delavca na delovnem mestu o delovanju električnih naprav, kar pa mnogokrat ni čudno pri pogostem menjavanju delovne sile na strojih. Predlagam, da se vsakega delavca pri premestitvi na drugi stroj pravilno podučijo o stikalih kar bi bila dolžnost mojstra. Za pravočasno popravilo ali odstranitev napake je nujno da imamo rezervne dele na zalogi, posebno uvožene, saj nam je znano kako dolge so procedure predno pridemo do njih. Sam osebno zelo stremim za tem, da tujo avtomatiko ko se izrabi pri uvoženih strojih zamenjamo z domačo, ki je cenejša in zadnje čase tudi ustrezne kvalitete. Pri vzdrževanju pa nimam kaj, da ne bi pohvalil vestnost in ažurnost vseh elektrikarjev, ki so vedno pripravljeni neglede na delovni čas odstranjevati napake, da proizvodnja nemoteno teče in upam, da bo tudi v bodoče tako.

Kako gledaš na skupni uspeh ali neuspeh TOZD osebno ali pa kot predsednik DS?

Vsakega uspeha, ki ga dosežemo kot kolektiv sem osebno ali pa kot predsednik DS zelo vesel, naj ti povem odkrito tudi ponosen sem nanj kot npr. odprtje nove proizvodne hale za sedežno pohištvo, kajti vedno sem si želel, da bi obrat napredoval in se uvrstil med sodobne in kvalitetne proizvajalce lesnih izdelkov. Neuspehov je po mojem mnenju več in to neuspeh zaradi slabega vodenja, neodgovornega odnosa do dela ali pa nepravilno določena tržna cena. Za prvo moramo poskrbeti sami, da bo produktivnost, vodenje in pa pravilni odnos do dela res samoupravni in spodbuden. Glede cen, ki so administrativno določene mora pa po mojem poskrbeti družba, ki uravnava celotno gospodarstvo.

Vendar pa trenutno z uspehom, ki ga dosežemo nisem zadovoljen, ker bi po mojem mnenju lahko bilo boljše, če bi smotrnejše izkoriščali surovino, repromaterial in ne nazadnje tudi delovni čas.

Ali meniš, da so medsebojni odnosi v kolektivu na zadovoljivi višini ali bi morali biti boljši in kaj predlagaš o izboljšanju?

Samo vprašanje ni lahko in bi na kratko odgovoril, da so odnosi neke v sredini, ne najbolj in ne slabi, premalo je medsebojnega razumevanja in medsebojne pomoči. Velikokrat bi se dalo z malo dobre volje in srčno kulturo mnogo prispevati k res dobrim odnosom, kar bi zelo vplivalo na dobro počutje vsakega posameznika na delovnem mestu.

Kaj meniš glede odnosov skupne službe in TOZD: ali je po tvojem mnenju napravljeno dovolj za uspešno poslovanje podjetja?

Menim, da so se odnosi po novih merilih, ki jih predvideva nova ustava zelo izboljšali in upam, da se bodo razvijali v vsestransko dobro celotnega podjetja. Želim, da bi se vsak nespornost, ki se občasno pojavlja, kar najboljše vsestransko rešili v prid celotnega podjetja.

In tvoje mnenje o nadaljnjem razvoju TOZD Parketarna Verd?

Pri vseh razgovorih o nadaljnjem razvoju Parketarne me najbolj muči vprašanje o obstoju samega izdelka parketarna. Zakaj obrat z 100-letno tradicijo opušča proizvodnjo parketa, ki je še vedno zelo iskan na tržišču, posebno naše izdelave. Ne morem verjeti, da bi za vselej prekinili z to tradicijo. Upam, da se bo vsa stvar v dolednem času urenila in da Parketarna ne bo izgubila svojega smiselne imena. Nadalje me tare tudi vprašanje obnove žagarskih kapacitet, po katastrofalnem požaru na žagi Ljubljanski vrh.

Po mojem si vsi na Verdu želimo čimprej izgradnjo nove žage za namenski razrez hlodovine za lastno predelavo v finalne izdelke.

Glede stolarne sem mnenja, da kar največ povečamo proizvodnjo in s tem tudi izvoz, vendar pa za uspeh le tega moramo na prvo mesto postaviti kvaliteto izdelka. Glede vrat me skrbi današnja zaloga, vendar upam, da bo komerciala pokrenila vse potrebno, da se stanje izboljša in mislim, da bo vratarna še nadalje ostala kot proizvodni oddelek na Verdu.

Povej nam še kaj o svojem privatnem življenju, na primer kako izkoriščaš svoj prosti čas?

O svojem privatnem življenju bi lahko povedal par skromnih besed in to da imam lastno stanovanje — to je svojo hišo, ki sva si jo s skupnimi močmi zgradila z ženo Franciko. Imam tri otroke, starejši dve hčerki obiskujeta srednjo ekonomsko šolo, sin Peter ima šele 5 let in se še brezskrbno podi s sosedomi otroki okrog hiš. Prosti čas največkrat posvetim branju knjig in časopisov ter urejanju vrta. Zelo pa mi je pri srcu slovenska pesem in zato z veseljem sodelujem pri pevskem zboru Parketarna Verd.

In za zaključek tvoje želje?

Da bi bil zdrav in svoje naloge uspešno opravljal pri delu in da bi kolektiv v katerem sem že 25 let uspešno prebrodil vse težave kakor jih je do sedaj.

S. K.

njenega delavca. Delavec ima torej večjo verjetnost v uspeh pravde, če bo tožil delovno organizacijo namesto, da bi odškodninski zahtevek uveljavil direktno od zavarovalnice, zato se tudi odloča po načelu večje verjetnosti v uspeh.

Odškodnino, katero delavec uveljavlja se glasi v denarju v enkratnem znesku, tak je tudi izrek sodbe kar predstavlja tudi zaključek zadeve. Ko delavec prejme vtoženi znesek je bolj ali manj zadovoljen, saj vidi pred seboj le določeno vsoto denarja, ki mu v tistem trenutku predstavlja možnost nakupa tega ali onega, kar bi mu sicer ne bi bilo mogoče. Tedaj ne razmišlja o trenutni vrednosti take odškodnine, ne zaveda se, da bi se verjetno z delovno organizacijo lahko dogovoril in dosegel sporazum, ki bi bil zanj ugodnejši z ozirom na prihodnost, ki bi mu tudi v materialnem pomenu pomenila več kot enkratna odškodnina.

Ali ste že pomislili na to, da bi delovna organizacija lahko poskrbela za prekvalifikacijo, šolanje na odgovarjajoči strokovni šoli, pa tudi za rehabilitacijo, ki bi v mnogih primerih pomenila popolno vrnitev delovne sposobnosti? Pra v tem pa je večja vrednost sporazumevanja od uveljavljanja enkratnega zneska, ki ga delavec prejme na osnovi sodbe sodišča, pa čeprav je v svojem zahtevku postavil 10-krat večji znesek in dolgo živel v zmotnem prepričanju, da mu bo ta tudi prisojen. S tem seveda ne trdim, da delovna organizacija v sporazumevanju z delavcem ne bi priznala tudi denarni znesek, poleg ostalega, kar bi bilo predmet sporazumevanja. Tožba naj bi bila torej sredstvo tedaj, ko delovna organizacija ne bi pristala v sporazumno rešitev stvari. Ob tem pa seveda nastane vprašanje kolikšna pa naj bi bila odškodnina, ki bi bila pri sporazumevanju sprejemljiva tako za delavca kot za delovno organizacijo. O tem ni mogoče dati odgovora, to je predvsem odvisno od vsakega primera posebej, od teže poškodbe, ki je pri nezgodi nastala, od posledic, ki utegnejo nastopiti in ne nazadnje tudi od stopnje krivde, ki zadene delovno organizacijo oziroma delavca. Največkrat pa se prav tu pojavi največji problem, ker nastane vprašanje o ukrepih za varno delo in spoštovanje istih. Rešitev problema pa je mogoča le v objektivni oceni primera na obeh straneh.

Iz navedenega je torej možno povzeti sledeč zaključek: skušajmo najti rešitev najprej v delovni organizaciji sami tožba pa naj bo le skrajno sredstvo. Tako je bilo tudi priporočilo samoupravnih organov, ko so obravnavali problematiko odškodninskih zahtevkov.

E. M.

Nezgode pri delu in odškodninski zahtevek

Vse pogostejši so primeri, ko delavci uveljavljajo odškodninske zahteve zaradi nezgode pri delu, katero so doživeli. O tem so razpravljali tudi nekateri samoupravni organi, zato je prav, da o tem spregovorimo. Že kar po nekakšnem nepisanem pravilu se dogaja, da tisti, ki nameravajo uveljaviti svoj odškodninski zahtevek menijo, da je edini pot do uveljavitve svoje zahteve sodišče ali odvetnik. Le v enem primeru se je delavec najprej obrnil na temeljno organizacijo in skušal doseči sporazum na tej ravni. V tem primeru je bil sporazum dosežen in to brez dolgotrajnih razprav na sodišču in brez pravnih stroškov, ki običajno niso majhni, bremenijo pa v takem ali drugačnem znesku obe stranki.

Ko govorimo o odškodninskih zahtevkih mislimo le na tiste zahteve, ki se uveljavljajo zaradi nezgode pri delu ne pa tudi tiste zahteve, do katerih ima delavec pravico

tudi v primeru če nesrečo ni doživel na delu. Vemo namreč, da so vsi delavci zavarovani pri zavarovalnici Sava in sicer za vse primere nezgode enako, ne glede na to ali se je ta zgodila na delovnem mestu ali ne.

V čem je torej vzrok, da delavec uveljavlja odškodninski zahtevek le v primeru kadar gre za nezgodo pri delu in to od delovne organizacije ne pa od zavarovalnice pri kateri je zavarovan. Odgovor je verjetno dokaj preprost. Delovna organizacija je bolj »pri roki« kot pravimo, poleg tega pa je vsem znano, da zavarovalnica določa višino odškodnine po svojem pravilniku, katerega so sestavili predvsem medicinski strokovnjaki, v njem pa so navedene višine odškodnin, ki se priznavajo za posamezne telesne okvare. Na gre spregledati tudi dejstva, da običajno zavarovalnica bolj dosledno ugotavlja tudi delavčevo krivdo v čemer pa delovna organizacija le ni tako dosledna, ker gre vendar za

Delovni jubileji

Kot vsako leto, bomo tudi v letošnjem letu ob priliki praznovanja praznika 29. novembra praznovali delovne jubileje sodelavcev, ki so v letošnjem letu dopolnili 10 ali 20 let neprekinjenega dela v delovni organizaciji.

Vsem delovnim jubilarantom čestitamo in jim želimo tudi osebnega zadovoljstva.

Naši sodelavci, ki v letošnjem letu praznujejo delovne jubileje so:

TOZD Parketarna Verd 20-letno neprekinjeno delo

1. Kunc Francka
2. Mihevc Franja
3. Oblak Cilka
4. Pušnik Vilibald
5. Trček Jože
6. Seljak Marija
7. Dobrovoljc Stefan

10-letno neprekinjeno delo

1. Subašič Almaz
2. Urh Francka
3. Ogrin Franci

TOZD Tovarna vrat Borovnica 20-letno neprekinjeno delo

1. Krmavner Ruža
2. Lampe Milka
3. Petelin Zinka

4. Petkovšek Janez
5. Rahne Vida
6. Zalar Metka

10-letno neprekinjeno delo

1. Gabrijel Peter
2. Jularič Ruža
3. Kovačič Minka
4. Lampe Alojz
5. Mohorič Marija
6. Modrijan Jože
7. Mišič Štefka
8. Oblak Anka
9. Ojstršek Maks
10. Pristavec Anton
11. Štrukelj Marija
12. Šivic Ivan
13. Trček Marija
14. Trček Valentin
15. Žitko Francka
16. Zot Betka
17. Žerjav Franc
18. Žerjav Polde

SDS Skupne službe

20-letno neprekinjeno delo

1. Mejač Vlado
2. Zrinski Franc

10-letno neprekinjeno delo

1. Rom Francka

PEVSKI ZBOR »PARKETARNA« VERD

V Parketarni je že stara tradicija in veselje do petja in izvajanja lepih slovenskih pesmi. Naj omenim prvi

mešani pevski zbor, ki je bil ustanovljen jeseni 1950. leta pod vodstvom pevovodje Habe Staneta.

Moški pevski zbor Parketarne Verd nastopa na proslavi 100-letnice Parke-
tarne Verd in 10-letnici LIKO Vrhnika

Zbor je žel pri vseh nastopih zelo lepe uspehe in naj pri tem omenim tudi tekmovanje v Kamniku 1954. leta, kjer je zasedel II. mesto, kar je bil izreden uspeh pri tako močni konkurenci saj je prvo mesto zasedla priznana »LIRA« iz Kamnika. Na žalost je pa zbor od odhodu pevovodje iz Vrhnike pričel životariti, ker ni bilo več rednih vaj saj je moral pevovodja prihajati prav iz Domžal, kamor se je preselil in je v takratnih nerednih prometnih zvezah večkrat izostal ali je pa prišel celo s kolesom, kar je bil pa prevelik napor.

Po razpadu mešanega zbora se je ponovno ustanovil moški pevski zbor pod vodstvom prizadevnega pevovodja amaterja Istenič Stankota, ki je že vrsto let pred vojno in po njej uspešno vodil priznani vaški moški pevski zbor Verd. Z velikim veseljem je poprijel za delo, saj je bil zelo vesel, da je imel pred seboj mlajšo generacijo in s tem tudi zagotovilo, da bodo mladi še naprej gojili in se učili lepe narodne pesmi, katere je on s starejšim zborom tako zelo ljubil. Zbor je imel nekaj manjših uspešnih nastopov, katerih smo bili vsi izredno veseli. Vendar pa tudi ta zbor ni imel dolge življenjske dobe. Deloval je od leta 1956 do 1961. leta, nakar je zaradi slabih zdravstvenih razlogov pevovodja in tudi zaradi čedalje slabše udeležbe članov zbora na vajah počasi razpadel. Čeprav smo vsi obžalovali razpad tega zbora in čutili potrebo po tej kulturni zvrsti, se dolga leta ni obnovila ta lepa tradicija.

V letu 1972 pa so se pričele priprave na proslavo 100-letnice ustanovitve Parketarne Verd in 10-letnico obstoja združenega podjetja LIKO Vrhnika. Takrat si je delavski svet podjetja zadal nalogo da dostojno z lastnim kulturnim programom proslavi pomembna jubileja. Na eni izmed svojih zasedanj je določil ožji odbor za izvedbo kulturnega programa katerega predsednik je bil ing. Blažič Jože ter člani: Knapič Stane, Petkovšek Jakob, Kržič Tone in Franko Martinčič.

Pri obravnavi sestave programa je bilo tudi sklenjeno, da se ustanovi pevski zbor Borovnica in pevski zbor Verd, ki bi samostojno nastopala. V Borovnici pri najboljši volji in agitaciji prizadevnega odbora ni bilo mogoče zbrati potrebno število članov zbora. Nasprotno pa je bilo v Verdu, kjer se je ob požrtvovalnem delu tov. Petkovška in ob razpisu o prijavi v moški pevski zbor takoj javilo določeno število članov kolektiva, ki so bili pripravljeni obnoviti prejšnje tradicije. Tudi z pevovodjem niso bile težave saj je priznani pevovodja Jurjevčič Anton iz Vrhnike takoj z veseljem privolil, da prične z učenjem novega zbora za nastop v kulturnem programu jubileja našega podjetja. Manjše težave so se pokazale pri izbiri in zasedbi posameznih glasov, kar so pa nam z velikim veseljem prisko-

čili na pomoč nečlani kolektiva iz Verda, tako da od vsega začetka šteje zbor 35 članov. Z vajami se je pričelo v začetku februarja 1973 in od takrat naprej so redno vaje vsako nedeljo dopoldan, razen dvo-mesečne prekinitve ob poletnih dopustih, za kar gre pohvala vsemu zboru, ki tako redno obiskuje vaje ob svojem nedeljskem prostem času. Pri tem bi navedel, da imajo skupni dogovor, da za vsak izostanek plača posameznik v skupni fond 5 dinarjev, ki je namenjen za enkratno letno srečanje na pikniku, vendar je tega denarja tako malo, da ni bilo niti za aperitiv, kar je znak vestnosti udeležbe na vajah.

Prvi nastop v Parketarni Verd ob priliki kulturnega programa je že pokazal, da je zbor na pravi poti in pod pravim vodstvom. Vsi prisotni so nam dali veliko priznanje z aplavzom, kar je vse člane spodbudilo, da mora zbor še nadalje obstojati in se utrditi v svoji kvaliteti.

Z vztrajnim delom so naštudirali samostojni koncert, ki je bil na Vrhnikih ob popolnoma zasedeni kino dvorani, kar je bilo veliko pri-

znanje zboru, ki je s svojim pestrim programom upravičil svoj obstoj. Nastopili so tudi v kulturnem tednu na Vrhnikih, kjer so se pomerili z ostalimi zbori in dosegli zelo lep uspeh. Imeli so tudi nekaj nastopov izven občine in to v Cerknici ter v Medvodah. Povsod so bili zelo tople sprejeti, kar jim je v veliko vspodbudo za nadaljnje delo. Pri tem pa naj omenim, da je bila še najslabša udeležba na samostojnem koncertu v Borovnici, kar nas je nemalo začudilo saj smo skupno podjetje in bi z malo dobre volje lahko pokazali več posluha za lepo domačo pesem. S strani zbora pa je bila menda napaka, da je bilo zelo malo in nepravčasno obvestila o nastopu.

Na kraju pa moramo omeniti tudi zasluge za obstoj zbora, delavskemu svetu TOZD Parketarna Verd, ki je odobril vsa potrebna sredstva in imel veliko razumevanje za njegovo delovanje.

Vsi želimo pevskega zboru mnogo uspehov in uspešno delovanje, da nam bi še večkrat predstavil svoje kvalitete in nas razveselil z tako lepo narodno pesmijo.

S. K.

vestiti izvršni odbor sindikalne organizacije.

V naši delovni organizaciji je bilo do avgusta 75 mladih delavcev. Od teh so bili izbrani za predsedstvo Suhadolnik Jelka, Petelin Irena, Šraj Marjanca, Pivk Jože, naknadno pa je bil sprejet Rahne Janez.

Vsi mladi delavci so prejeli nove mladinske knjižice, od septembra dalje pa se bo vsakih 6 mesecev pobirala članarina po 10,00 din.

To članarino bomo porabili v razne namene, kar pa še ni natanko določeno.

Aktiv mladih je imel izdelan plan, katerega pa bomo morali spremeniti zaradi sprememb v planu krajevne skupnosti. Aktiv Mladih delavcev je bil v dogovoru s krajevno skupnostjo o gradnji strelišča za Dolinskim mostom. Ker pa je krajevna skupnost zakasnela z načrti in gradnjo pa se ta plan preloži na naslednje leto.

V letošnjem letu bomo uredili okolico tovarne in sodelovali pri proslavi 29. november, dan ko praznujemo rojstvo nove Jugoslavije, ter podeljujemo priznanja našim najstarejšim sodelavkam in sodelavcem.

V naši organizaciji Mladih delavcev pa so tudi druge dejavnosti. Apeliramo na vse tiste mlade delavce, ki še niso končali osnovne šole naj to store, kajti s tem jim bodo bolj odprta vrata v nadaljnjo strokovno izobraževanje.

V okviru civilne zaštite, ki jo mora imeti vsaka organizacija Mladih delavcev smo imeli pohod z grupo ohranjanja tradicije. Pohod je bil na Triglav, katerega pa se je zaradi slabega vremena udeležilo le malo mladih delavcev. Pohod je vodila Šraj Marjanca. Organizirala pa sta ga tov. Japelj Janez in Pivk Jože.

Seveda pa je delovanje naše organizacije mladih delavcev povezano z občinsko konferenco ZSMS Vrhnika.

Naša naloga naj bi bila, da se vsi vključimo v splošno ljudsko obrambo civilno zaščito in družbeno samozščito. Menim, da lahko na tem področju dela največ pripomoremo z krepitvijo enotnosti, delovne discipline in večjo produktivnostjo dela. Istočasno se moramo izpopolnjevati in sodelovati v splošni ljudski obrambi, da bomo znali braniti našo svobodo in neodvisnost naj si bo to proti kateremu koli agresorju.

J. P.

Mešani pevski zbor Parketarne Verd leta 1952

Aktiv mladih delavcev v Borovnici

V naši delovni organizaciji TOZD Tovarna vrat Borovnica že dolgo nismo imeli organiziranega aktiva mladih delavcev.

Pred kakimi petimi leti so se vršile priprave za ustanovitev organizacije mladih delavcev, toda že na začetku je poskus zamrl zaradi težav, ki so bile takrat navzoče.

Naše podjetje je eno izmed belih vran, kajti zelo malo je podjetij, ki

še nimajo organiziranega aktiva mladih delavcev.

Pri nas smo ustanovili aktiv mladih delavcev letos. Že to pa nam vsem pove, da smo še na začetku in da nas čaka še mnogo problemov in težav preden bo vse steklo in delovalo kot je potrebno in tudi zaželeno. Mladi delavci imajo pravico sodelovati, predlagati in odločati. Toda pri odločanju morajo ob-

**VSAKDO LAHKO
POSTANE REDNI ALI
OBČASNI DOPISNIK
„NAŠEGA DELA“**

Bili smo v Kumrovcu in Čatežkih toplicah

»Po dolgih pripravah« smo se v Skupnih službah končno dogovorili za sindikalni izlet. Sindikalna blagajna je bila sicer skoraj prazna, pa

Domov smo se odpeljali veseli in zadovoljni, s sklepom, da bomo v bodoče večkrat organizirali podobne izlete.

Celo Slavko in Matija, ki sta vso pot skrbela za smeh in dobro voljo sta bila nasmejanih obrazov, čeprav sta ugotovila, da sta zaradi naše slabe matematike — ob vstopu si namreč nista mogla priboriti sedežev — celo pot prepeščila.

S. M.

Slišal - Pisal

Ugotovljeno je, da so predniki Vrhničanov prišli iz Himalaje.

Vrhničan »MA — KALU« in ne kolesa.

Rekreacija tudi med nami pridobiva vse več privrženecv. Zagotovljena je izguba odvečnih kilogramov in pridobitev močnega ter zdravega glasu, če postaneš gonjač pri lovski družini.

Pri poslušanju radijskih čestitk poslušalcem mi je padla v uho čestitka:

»Svoji ljubljeni ženi Alojziji Smuk iskrene čestitke za njen 30. rojstni dan. Kdo naj pa sama ugan«

Udeleženci sindikalnega izleta v Kumrovec

smo se zato odločili za samoprispevek.

Polni potovalne mrzlice smo se v soboto, 27. septembra točno ob 6. uri odpeljali iz Vrhnik. Vreme nam sicer ni bilo najbolj naklonjeno, pa smo bili kljub temu dobro razpoloženi.

Čeprav nismo bili deležni niti vsakdanjega zajtrka — turške kave, niti trojanskih krofov, smo nekako »prenesli« vožnjo preko Celja in Bizeljskega do Kumrovcu, ki je bil naš prvi zastavljeni cilj.

Tu smo si z zanimanjem ogledali rojstno hišo tovariša Tita, saj nas je bilo precej, ki smo jo obiskali prvič, ter novi Spominski dom mladine in borcev NOB.

Čas nas je priganjal in morali smo se posloviti od Kumrovcu. Pot nas je peljala do drugega dogovorjenega kraja — v Čatežke toplice, kjer nas je čakalo obilno kosilo, pa tudi suha grla so prišla na račun. Dobro podprti so mnogi kaj kmalu poskakali v bazen, drugi pa so se pomerili v kegljanju.

Kar prehitro je minil odobreni čas in kmalu smo se spet peljali in sicer proti zadnjemu cilju — proti domu. Vendar pa je bila pot še dolga, zato smo se vmes še nekajkrat ustavili in se podkrepčali.

Udeleženci sindikalnega izleta v Čatežkih Toplicah

90 LET GASILSTVA V BOROVNICI

Borovniški gasilci so v juliju letos slavili častitljivi ljubilej 90-letnico svojega delovanja. Ob tej priložnosti so pripravili zelo uspešno parado, katere so se udeležili tudi gasilci TOZD Tovarne vrat Borovnica. Ne bo odveč, če povemo, da je naša

TOZD prevzela pokroviteljstvo nad parado, kar za nas predstavlja častno dolžnost. Borovniškim gasilcem še enkrat čestitamo k njihovem ljubileju in jim želimo predvsem uspešno preventivno delovanje.

E. M.

Slavnostni govor ob 90-letnici gasilstva v Borovnici

Kaj je z gradnjo telovadnice in vzgojno varstvenega zavoda v Borovnici

Ko smo se v juniju letos odločali o podpisu samoupravnega sporazuma za sofinanciranje gradnje telovadnice in vzgojno varstvenega zavoda v Borovnici nam je bilo rečeno, da je odločitev potrebno sprejeti čimprej, ker je od rezultatov glasovanja odvisno kdaj se bo pričelo z gradnjo oziroma kdaj bodo dani v izdelavo projekti. Zavedali smo se potrebe po predlagani gradnji, zato smo sprejeli samoupravni sporazum in ga tudi podpisali. Žal pa od tiste prve obrazložitve nismo bili obveščeni kako potekajo priprave za predvideno gradnjo, morda so se prav zaradi tega pričeli od ušes do ušes širiti pritajeni glasovi: »Češ bili smo zavedeni, sredstva bodo porabljena drugje«: na Vrhniki, v Ligojnih itd. ne pa v Borovnici kot je to bilo rečeno pri razpravi o sprejemanju samoupravnega sporazuma. Kaj je res in kaj smo zvedeli na razširjenem sestanku, ki ga je 17. oktobra sklicala krajevna skupnost Borovnica. Res je, priprave za gradnjo telovadnice in vzgojno varstvenega zavoda niso potekale tako kot smo predvideli in želeli. Vse pa kaže, da je sestanek, ki ga je sklicala Krajevna skupnost Borovnica, stvar le premkanila iz mrtve točke. Zvedeli smo namreč,

da projekti za gradnjo objektov res še niso bili dani v izdelavo. Izdelava projektov je odvisna od sprejete urbanistične ureditve kraja, to pa je bila za Borovnico sprejeta v letu 1963. V predelu kjer je sedaj predvideno, da naj bi zgradili telovadnico in vzgojno varstveno ustanovo, je omenjeni urbanistični ureditvi določeno del zemljišča za stanovanj-

ske gradnje. Taka rešitev pa prostorsko ne dovoljuje še gradnjo telovadnice in vzgojno varstvene ustanove. Z ozirom na to je potrebna sprememba urbanistične ureditve tega predela, zato je bilo na že omenjenem sestanku sklepno, da bi Izvršni svet Skupščine občine Vrhnika moral sprejeti nekatere odloke.

Poleg tega pa bo predložena sprememba urbanistične ureditve v javno obravnavo in sicer najprej za tisti del zemljiških površin na katerih se predvideva gradnja telovadnice in vzgojno varstvene ustanove. To pa je pogoj za izdelavo zazidalnega načrta tega predela, temu pa sledi izdelava projektov za gradnjo že omenjenih objektov. Iz tega je razvidno, da sam postopek ni tako enostaven, zato tudi časovno ne tako kratek. Prav je, da omenim tudi to, da smo udeleženci sestanka postavili zahtevo po sprotnem obveščanju o poteku priprav za gradnjo, kakor tudi poročila o stanju sredstev, katera izdajamo v ta namen. Obljubljeno nam je bilo, da bomo obširneje poročilo lahko obravnavali na zborih delavcev, ki bodo predvidoma v najkrajšem času.

Da pa bi bila ta informacija popolnejša je potrebno povedati, da je bila na sestanku obravnavana urbanistična ureditev Borovnice v širšem pomenu. Ugotovljeno je bilo, da je nujno potrebna dopolnitev urbanistični ureditvi, ki je bila sprejeta leta 1963, zajeti pa mora tudi vasi, ki sestavljajo krajevno skupnost Borovnica. Tudi v zvezi s tem so bila na sestanku sprejeta konkretna stališča. Veliko je bilo govora o lokaciji športno rekreacijskega centra, kopališča in drugih objektov, brez katerih si ni mogoče predstavljati normalnega življenja občanov in delavcev v kateremkoli kraju. Celotna urbanistična ureditev pa naj bi bila dana v javno obravnavo in sprejem takoj po tem ko bodo urejene zadeve v zvezi z gradnjo telovadnice in vzgojno varstvene ustanove, zato bi o tem obširneje spregovorili v eni od naslednjih številok »Našega dela«. E. M.

Predstavniki pokrovitelja Tovarne vrat Borovnica prevzema raport parade